ԺԱ. ՏԱՐԻ 3022 ԹՈՒԱԿԱՆ, ՀԱՅՈՑ 24 ՄԵՀԵԿԱՆ 4386 2 ՄԱՐՏ 1894 7 ՐԱՄԱԶԱՆ 1311 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանք 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միասին Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2/14 ՄԱՐՏ, 1894

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Երեսփ. Ժողովոյ կազմած Նաւային յանձնաժողովոյն կողմէ մասնախումբ մը, որուն անդամ են Պ. Լոքռուա և Պ. Պրիսոն, Թուլոն գնաց Նաւարանն աչքէ անցունելու և տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարելու. զի լրագրաց մէջ պաշտօնագրերու հրատարակմամբ ցոյց տրուած էր թէ շատ մը զեղծումներ կը գործուին Նաւային վարչութեան մէջ և Նաւատորմն ակնկալուած պարէնէն, պաշարէն ու զօրութենէն զուրկ կը գտնուի։ Ծովային Նախարարութենէն ղրկուած հրամանին համեմատ, Թուլոնի իշխանութիւնք ամեն դիւրութիւն կուտան մասնախմբին քննութեանց։ Արմատական Պ. Պրիսոն անկաշառ և ուղղադատ բնաւորութեան համբաւ ունի։ Ինքն էր նախագահ Բանամայի խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովոյն։

—Երեսփ. Ժողովոյ նիստերուն դադարումէն առաջ, որոշուեցաւ ճնմ միլիոն ֆր.ի չափ նոր գումար մը յատկացնել Լանկսոնի երկաթուղին աւարտելու համար, հնդկաչինական թերակղզւոյն մէջ։

—Փարիզի քաղաքային խորհուրդն, որոյ մեծամասնութիւնն անկրօն արմատականներէ և գործաւորականներէ կը բաղկանայ, քանի տարիէ ի վեր ձեռնարկած ըլլալով «աշխարհականացնել» հիւանդանոցները, մայրապետները վտարեց կարգ մը բարեգործական հաստատութիւններէ, և վերջերս ալ Ս. Վէնսան տը Բօլի Գթութեան Քոյրերն արտաքսեց ո՛չ միայն հիւանդանոցներէն այլ և քանի մը յաւելուածական շէնքերէ, ուր աւելի քան դար մը յառաջ կառուցուած էին աղքատներուն և խեղճերուն, պայմանաւ որ անոնց մատակարարութիւնը մայրապետներուն ձեռքն ըլլայ, և մայրապետներն ըլլան այն աղքատներն ու խեղճերը խնամողներն ու դարմանողները։ Փարիզի քաղաքային խորհուրդը, պաշտօնական կտակներն ոտքի տակ առնլով, իւր մոլեռանդական անօրէնութիւնն ի գործ դրած էր։ Մայրապետները դատ բացին, և ընդհանուր դատախազն իւր ճառով իրաւունք տուաւ մայրապետներուն։ Վճիռն այս շաբթու մէջ պիտի արտասանուի։

—Անցեալ օր ծանուցինք թէ ի Փարիզ քանի մը ծակ-գլուխ ուսանողներու կողմէ ընդդիմութիւն եղած է Պ. Պրիւնդիէռի հրապարակախօսութեան Սոռպոնի մէջ։ Համալսարանական վարչութեան կողմէ որոշուած ըլլալով որ ունկնդիրք տոմսակով ներս առնուին, ուսանողք չկրցին արգիլել անուանի վարպետին յաջորդ հրապարակախօսութիւնն, և թէպէտ մէկ-երկու տասնեակ անշնորհ երիտասարդք կրցին ներս սպրդիլ, բայց 3,000 ունկնդրաց հանդարտ բազմութիւնը ղանոնք շուտ լռեցուց, խայտառակաբար դուրս վանելով։ Պ. Պրիւնդիէռի մեծ յանցանքն այն է որ ԺԹ դարու այս վերջին տասնամեակին մէջ կը համարձակի Պոսիւէի նման եկեղեցական մատենագրի մը գործերուն վրայ խօսիլ, և շատ լաւ խօսիլ։ «Պոսիւէն պէտք չէ մեզ, Զոլա՛ն պէտք է մեզ», կ'ըսէին այն քանի մը տասնեակ իմաստակները։ Բացականչութիւնը բերաննին մնաց։ Այս քանիերորդ անգամն է որ Պ. Պրիւնդիէռ Պոսիւէի վրայ կը խօսի, և ամեն անգամուն առաջուընէ աւելի բազմութիւն ներկայ կ'ըլլայ։

—Լուսանկարչական արուեստին հեղինակ Տակէռ Ֆրանսացւոյն արձանը պիտի կանգնուի իւր ծննդավայրին մէջ ի Պրի-սիւռ-Մառն։

—Ֆրանսայի Բժշկական Ակադեմիան իւր անցեալ շաբթուան նստին մէջ որոշում մը քուէարկեց որով Փարիզցիներուն խորհուրդ կուտայ եռացեալ ջուր միայն խմել։ Թէեւ Փարիզցիք այժմ բաւական հեռաւոր գաւառէ մը ստորերկեայ խողովակներով բերուած մաքուր ջուր կը խմեն, բայց բժշկական մարմինը դիտեր է որ ջուրերն այս պահուս անսովոր քանակութեամբ միկրոբ կը պարունակեն, և այս պատճառաւ քանի մը հարիւր անձինք արդէն ժանտատենդէ վարակուելով հիւանդանոց փոխադրուած են։ Տարւոյն ներկայ եղանակին մէջ միկրոբներու այս առատութիւն և ժանտատենդի այս յաճախում անսովոր բան մը կը նկատուին։

—Բժշկական Ակադեմիոյ նոյն նստին մէջ Տքթ. Ժավալ տեղեկագիր մը կարդաց, որով կը ցուցնէ թէ դպրոցական տղոց սիրտը, թոքերն և ստամոքսն որքան կը վնասուին իրենց դիր գրելու կերպէն։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Լուի Նափոլէոն իշխան, գնդապետ Կովկասիոյ մէջ Բիատիկորսքի հեծելագնդի մը, վերջերս Փեթերսպուրկ կանչուեցաւ և պատիւ ունեցաւ Ցարին ներկայանալու։ Իւր մեծ եղբայր Վիքթոռ իշխան Պրուսէլէ Փեթերսպուրկ եկաւ նոյն առթիւ։ Ասոնք, ինչպէս յայտնի է, հանգուցեալ Նափոլէոն Գ.ի եղբօրորդիք են, և մեծ եղբայրն արդի պետն է Պոնաբարդեան կուսակցութեան։ Իսկ կրտսեր եղբայր Լուի-Նափոլէոն քաղաքականութենէ քաշուած է բոլորովին, և ռուս բանակին մէջ կը ծառայէ։ Առաջ իտալեան բանակին մէջ էր, բայց երբ Իտալիա և Ֆրանսա աւրուեցան, իւր հօր, հանգուցեալ Ժէրոմ իշխանի խորհրդով Թողուց իտալեան բանակն և ռուս բանակին մէջ ծառայութեան մտաւ, ուր քիչ քիչ յառաջ գնաց։ Հիմա կ'ըսուի թէ ռուս մեծ-դքսուհւոյ մը հետ պիտի ամուսնանայ, և Ցարն իրեն բարձր պաշտօն մը պիտի յանձնէ Ռուսիոյ մէջ։

—Արդէն ծանուցինք թէ Ռուսիոյ Կայսրուհին, բժշկաց խորհրդով, որոշած է առաջիկայ գարնան Ալժերիա երթալ իւր կրտսեր որդւոյն՝ Կէորկիյ մեծ-դքսին հետ, որ հիւծախտէ կը տառապի Կովկասիոյ մէջ յԱպասթուման։ Կայսրուհւոյն ուղեւորութեան առթիւ, Միջերկրականի ռուսական և ֆրանսական Նաւատորմք ընդառաջ պիտի ելնէին և զինք տանող Նաւուն պիտի հետեւէին մինչեւ Ալժերիա։ Բայց հիմա կ'ըսուի թէ Ցարը խորհեր է թէ այսպիսի ֆրանքօ-ռուսական ցոյց մը կրնայ անպատեհ ըլլալ այն պահուն ուր ռուս-գերմանական դաշնագիր մը կնքուելու վրայ է, և հետեւապէս Կայսրուհւոյն յԱլժերիա ճամբորդութիւնը կասկածելի դարձեր է։ Կարելի է որ այս ամեն ենթադրութիւնք անհիմն ըլլան։ Բայց անհիմն չեղած բան մը ևէթ կայ, սա է որ Ռուսիա իւր արտաքին յարաբերութիւններ այժմ մեծ զգուշութեամբ կը վարէ՝ Գերմանիոյ վիշտ չպատճառելու համար։ Անցեալ օր դիտուեցաւ որ ռուս կառավարութիւնն ո՛րքան շուտափոյթ հերքում տուաւ ֆրանսական երկրորդական թերթի մը զրոյցին թէ ֆրանքօ-ռուս զինուորական պայմանագիր մը կնքուեր է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊԵԼՃԻԱ.—Անցեալները բաւական սրտայուզութիւն պատճառեց այն լուր թէ Գերմանիա Պելճիոյ և Ֆրանսայի սահմանաց շատ մօտ ընդարձակ տեղւոյ մը վրայ մեծ բանակետղ մը կը կազմէ։ Զինուորական ելմտացոյցի վիճաբանութեան առթիւ այս օրերս Ռայխսթակի մէջ կարգն ելաւ այն դրամական վարկին զոր կառավարութիւնը կը խնդրէ յիշեալ տեղը (Մալմէտի) բանակետղ մը կազմելու համար։ Պատերազմական նախարարն յայտարարեց թէ նոր բանակետղը նոր զինուորներու գործնական վարժութեան միայն պիտի յատկացուի. զի դիւրին չէ ամեն կողմ գտնել պարապ հողեր ուր արդի զէնքերով կրակ ընել և նշան առնուլ կարելի ըլլայ, երբ գնտակներն այնքան հեռի կ'երթան։ Հոն բանակետղ մ'ունենալով, զինուորական վարչութիւնը կարող պիտի ըլլայ ծախուց խնայութիւն ընել. զի հիմա տեղ տեղ պարտաւորուած է զօրքերն անհատից տուները բնակեցնելու համար դրամ վճարել, և նմանապէս դրամական հատուցում ընել՝ զօրքերուն աւրուած արտերուն և փճացուցած հունձքերուն փոխարէն։ Նախարարն յարեց թէ ամրութիւն չպիտի կառուցուի հոն, և անհիմն է այն կարծիք թէ դրացի Տէրութեանց հետ խնդիր կրնայ ծագիլ։

ՌՈՒՍ ՆԱՒԱՏՈՐՄ.—Ծանուցուած էր թէ Ցարը Պալթիկ ծովու մէջ նաւային մեծ անցք մը կատարել պիտի տայ՝ Փեթերսպուրկէ Լիվատիա երթալէն առաջ, ուր պիտի անցունէ Զատիկը։ Բայց բժիշկներն յայտարարած ըլլալով թէ իւր ինֆլուենցայի հիւանդութենէն ետքը Ցարը տակաւին ժամանակ մը ինքզինք խնամելու պէտք ունի, նաւային-զինուորական հանդէսն ետ մնացեր է։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Գերման լրագրութեան համար օրուան մեծագոյն դէպքն է Ցարին իւր գահաժառանգին և ընտանեաց հետ ներկայ ըլլալը գերման դեսպանին կողմէ սարքուած պարահանդէսին։ Գերման դեսպան Վէրտէր զօրավար ամուրի ըլլալով, դեսպանատան մեծ սրահին մէջ հիւրերն ընդունելու և մեծարելու տանտիկնոջ պաշտօնը կատարեց Փեթերսպուրկի աւստրեան դեսպանին կին կոմսուհի Վոլքէնշդայն, որուն հետ Ցարը պարեց առաջին քատրիլն, և Աւստրիացիք շատ գոհ են որ Ցարը պատիւ ըրաւ նաեւ Աւստրիոյ ներկայացուցչի մը։

ԵԳԻՊՏՈՍ. —Աշխարհի ամենէն հարուստ թանգարաններէն մին է Կիզէի թանգարանն յԵգիպտոս, ուր ուշագրաւ կերպիւ մարդուս աչքին ու մտքին կը ներկայանան ամեն առարկայք որք Եգիպտոսի դարաւոր հնութիւնը կը ցուցնեն, որք կը պատկերեն եգիպտացի ժողովրդեան կեանքն ամենահին դարերէ ի վեր, և ամենափայլուն ապացոյցն են եգիպտական վաղեմի քաղաքակրթութեան։ Այս հնութեանց նմանն ուրիշ տեղ չի գտնուիր նոյնքան ճոխութեամբ և հարազատութեամբ։ Բայց թանգարանն անյարմար շէնք մ'է։ Մանաւանդ կրակի դէմ ապահովութիւն չի վայելեր։ Նոր շէնք մը շինելու և հնութիւններն հոն փոխադրելու համար 130 հազար ոսկի ծախք կ'ենթադրուի, զոր կառավարութիւնը չափազանց կը գտնէ, և կը խորհի միայն 60,000 ոսկի ծախսելով արդի շէնքն այնպիսի վիճակի մը մէջ դնել որ հրդեհի դէմ ապահով ըլլայ։ Բայց խնդրոյն մէջ հանրային պարտուց վարչութիւնն ևս ձայն ունի. զի ծախսուելիք դրամը պիտի հայթայթուի նոյն վարչութեան պահեստի մնացէն, և Եգիպտոսի հնութեանց սիրահարք կը թախանձեն այն վարչութեան որ պէս զի պէտք եղած դրամը չխնայուի նոր և նպատակայարմար թանգարան մը կառուցանելու համար։

ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Պ. Կլատսթոնի հրաժարմամբ տեղի ունեցած նախարարական վերակազմութիւնն հետեւեալ կերպիւ վերջացած կը համարուի.

Լորտ Ռօզպէրի, նախարարապետ, առաջին Լորտ Գանձարանի և նախագահ պետական խորհրդոյ.

Լորտ Հէրշըլ, դատական նախարար և նախագահ Լորտերու Ժողովոյն.

Լորտ Կնքապահ, Լորտ Թուիտմաութհ, (Պ. Մարճորիպէնքս, որ այս օրերս իւր հօր յաջորդեց, և հետեւապէս Երեսփ. Ժողովը թողլով կ'անցնի Լորտերու Ժողովոյն։ Իբրեւ երեսփոխան, կլատսթոնեան կուսակցութեան քարտուղարը կամ վարիչն էր, այն զոր Անգլիացիք կուսակցութեան խարազանը կը կոչեն.)

Սըր Ուիլեըմ Հարքորդ, ելմտական նախարար,

Պ. Ասքիթհ, ներքին գործոց.

Լորտ Քիմպըրլի, արտաքին գործոց.

Պ. Հ. Ֆաւլըր, Հնդկաստանի գործոց նախարար.

Լորտ Ռիբըն, գաղթականութեանց.

Պ. Քամպըլ Պէննըրմէն, պատերազմական.

Լորտ Սբէնսըր, ծովային գործոց.

Պ. Ճոն Մորլի, իռլանտական գործոց.

Սըր Ճորճ Թրեվէլիըն, Սկովտիոյ նախարար.

Պ. Շօ Լըֆէվր, տեղային վարչութեանց նախագահ.

Պ. Մընտելլա, առեւտրական գործոց.

Պ. Աքլանտ, կրթական գործոց.

Պ. Ճէյմս Պրայս, Լանքասդըրի դքսութեան վերատեսուչ.

Պ. Արնոլտ Մորլի, Թղթատարութեանց և հեռագրաց նախարար։ (Ընդ ամենայն 17 անդամք նախարարութեան)։

Պ. Հէրպէրդ Կլատսդոն հանրային շինութեանց վերատեսուչ կարգուած է, բայց նախարարութեան անդամ չէ. միայն Պետական Խորհրդոյ անդամութեան պիտի բարձրացուի, յորմէ ետքը միայն կարելի է նախարարութեան անդամակցիլ։

Լորտ Ռօզպէրի իբրեւ նախարարապետ կ'ընդունի տարեկան 5,000 ոսկի, և իբրեւ նախագահ Պետական Խորհրդոյ, 2,000. Լորտ Հէրշէլ ամենէն բարձր թոշակը կ'ընդունի, 10,000 ոսկի. զի Լորտերու Ժողովոյ նախագահ կ'ըլլայ իւրաքանչիւր կուսակցութեան ամենէն մեծ իրաւագէտը։ Միւս գլխաւոր նախարարք տարեկան 5,000 ոսկի ունին, և երկրորդական նախարարք 2,000 ոսկի, ինչպէս և Պ. Պրայս։ Պ. Հէրպէրդ Կլատսդոն և երկրագործական վերատեսուչ Պ. Կարտնըր, որք անդամ չեն նախարարութեան, նմանապէս 2,000ական ոսկի ունին։ Մեծ նախարարներուն մէջ ծովային նախարարը 4,500 ոսկի միայն ունի։

ՄԱՐԴ ՀԱՍՑՆԵԼ

Կը բողոքուի յաճախ թէ մեր վարժարաններուն մէջ նկարագրի ու բարոյականի տէր մարդ չի կազմուիր, թէ աւելի մտքի կրթութեան հոգ կը տարուի քան սրտի, և մեք, դաստիարակքս, հակառակն ապացուցանող համոզիչ փաստեր չենք գտներ միշտ։ Խնդիրը կարեւոր, կենսական է ապաքէն, և երբ Ֆրանսա անգամ, ուր ընդհանրապէս նախնական կրթութեան գործը կատարելագործեալ կը նկատուի, պէտք եղածին չափ գոհ չերեւիր իւր վարժարանաց մէջ աւանդուած բարոյականի ուսման եղանակէն՝ զոր ամեն ժամանակէ աւելի այս տարի կատարելագործել կը ճգնի, կ'արժէ որ մեք ալ վայրկեան մը ուշադրութիւն դարձնենք խնդրոյն վրայ։

Ի՞նչ է բարոյախօսութեան նպատակը։ —Վարժարանին մէջ աւանդուած բոլոր ուսումները զուգորդել, ազնուացնել, մարդուն մէջ մարդը կազմել, կրթելով անոր սիրտն ու խիղճը։ Մեր նախակրթարաններ կը յաջողի՞ն իրենց այս ամենէն աւագ պարտականութեան մէջ. տղայն կը ստանա՞յ այնպիսի կրթութիւն մը որով իւր գաղափարներուն հետեւի և ոչ իւր ցանկութեանց, իւր խիղճն յաղթէ կրից, կոյր յափշտակութիւնները տեղի տան խորհրդածութեան առջեւ, աշխատութիւնն ու կարգաւորութիւնը խեղդեն չհամոլութեան ծարաւը։ — Հարիւրին իննսուն և ինն, պատասխանը ժխտական է։

Անշուշտ կարեւոր է որ տղայն վարժարանէն ելած ատեն իւր հետ տանի գրական ու գիտական գիտելեաց այն փոքրիկ պաշար՝ զոր պէտք է ունենայ ամեն մարդ առ հասարակ, ո՛չ թէ իբր պայման [illegible], [illegible] գործերու մէջ մտնելու, ինչպէս կը կարծեն մեր վարժարաններու շրջանաւարտք, որք այդ ամենաճախող դատողութեան հետեւանօք, արգիւնք անշուշտ բարոյական դաստիարակութեան պակասութեան, կը դեգերին փողոցները կամ սրճարաններուն անկիւնները, մինչեւ որ ցաւալի հարկն իմացնէ իրենց թէ իբր մարդ ապրելու համար միայն անհրաժեշտ էր այդքան բան գիտնալը ըլլայ այդ մարդ գործաւոր, ըլլայ երկրագործ, ճարտարագէտ, վաճառական, գրագէտ, կամ գիտուն։ Սակայն ա՛լ աւելի կարեւոր է հոգին կազմել, նկարագրի ու կամքի տէր մարդեր պատրաստել, որք կարենան տոկալ աշխարհի հազար ու մէկ փորձութեանց։ Ասոր մէջ կը կայանայ կատարեալ դաստիարակութիւնը։

Բայց դիւրի՞ն է այս արդիւնքը ձեռք բերել, և յանցանքը լոկ դաստիարակի՞նն է, եթէ այս մասին պէտք եղածին չափ չի յաջողիր։—Չեմ կարծեր։ Տղայն պէտք է դաստիարակել իւր ամենէն մատաղ տարիքէն սկսեալ, ա՛յն ժամանակ երբ երախայն մայրը միայն ունի իբր դաստիարակ. Նկարագրի կազմութիւնն ա՛յդ տարիքէն կը սկսի արդէն։ Արդ, մեզմէ ո՞վ չի գիտեր թէ մեր հայ մայրերն ի՛նչպէս կը դաստիարակեն մանկիկը, գուրգուրալով, յանչափս գուրգուրալով անոր վրայ, գրեթէ ամեն ուզածն ընելով, անբանաւոր պատիժներ տալով, վերջապէս ի գործ դնելով այն ամեն միջոցներն որք քաջայարմար են մանկիկն յամառ, անհնազանդ, լկտի, համարձակ, կամ ծայրայեղ երկչոտ, անկիրթ, խեղճուկրակ արարած մ'ընելու, որոյ մէջ չես գտներ նկարագրի ծիլ մը՝ զոր կարենաս բողբոջեցնել։ Այս վիճակին մէջ կը ներկայանայ գրեթէ միշտ հայ մանկիկն ի վարժարան։ Տակաւ կը մեծնայ մանուկն, իւր մարմնոյն հետ կը զարգանայ նաեւ միտքը՝ միշտ նոյն յոռի պայմանաց մէջ, ընտանեաց մէջ շրջապատուած այնպիսի անձերէ՝ որք ընդհանրապէս զուրկ դաստիարակութենէ, անգէտ անտեղեակ տղուն հոգեկան կարողութեանց, կ'աւրեն կը քանդեն դպրոցին շինածը։ (*)

Կը հասկցուի ուրեմն թէ ո՛րքան կը կնճռոտի պաշտօնն դաստիարակին որ ստիպուած է կրթելու ո՛չ միայն տղայն, այլ մանաւանդ ծնողքն, որ ի լրումն յուսահատութեան, միշտ չուզեր կամ կարող չէ խօսք հասկնալու. այսպէս կը բացատրուի շատ անգամ կարծեցեալ ապիկարութիւնը դպրոցի մը դաստիարակին, որ ծրիաբար, անգթաբար կ'ամբաստանուի կամացնայ ընտանեաց մէջ, կամ զարմանքն որ կ'արտայայտուի լրագրաց էջերուն մէջ՝ դպրոցի լեզուէ հասկցող ճանչուած տեսչի մը անյաջողութեան նկատմամբ։

Սակայն պզտիկ չէ բաժինը նաեւ դաստիարակին՝ տղուն նկարագրին ու բարոյականին կազմութեան մէջ։ Առ այս լոկ բարոյախօսութեան դասը չի բաւեր, մանաւանդ պզտիկ տղոց համար։ Տղայն կրնայ գոց զուրցել թէ ո՛րոնք են իւր զանազան պարտականութիւնները, թէ պէտք է արդարասէր ու ողորմած ըլլալ, թէ ամօթ է ագահ ու անձնասէր ըլլալ. այս ամենն ապացոյց մը չէ տղուն բարոյականի տէր ըլլալուն։ Որպէս զի բարոյական մշակութիւնն սպասուած արդիւնքն յառաջ բերէ, անհրաժեշտ պայման մը կայ, այն է թէ՝ պէտք է տղուն հոգին յուզէ, և այս կէտին մէջ է որ գլխաւորաբար կը տարբերի

(* .—Եւ կամ, ի հակառակէն, դպրոցը կը քանդէ տան մէջ շինուածը. մեր նախակրթարանք կ'աւրեն երբեմն ընտանեկան յարկին տակ տրուած պարկեշտ կրթութիւնը.

Ծ. Խմբ. «Արեւելք»ի

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (176)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԶԱՐԸ

Պիքառ արիւնոտած էր անոր հագուստները, ձեռքերը, երեսը։ Ձեռքին մէջ դրած էր երկար դանակը որով մեռուցած էին Պելէնը։

Յետոյ, ըսելով որ ծառաները կուգան, անմիջապէս բան մը խմցուցած էր Ժաքին որ մասամբ սթափած էր իր գլուխը թմրեցունող շոգիներէն...

Եւ աւազակը հրամայած էր որ փախչին... երեւնալէն ետք սակայն Պ. Պընուար և սենեկապանին։

Կուրծքին վրայ պահած էր Մարսիալին Թուղթը։

Եւ Գայլերը կը տանէին Լէբրէօի արձանին երկու բեկորները։

Ժաք կորսուա՛ծ էր։

Գ.

ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

Ժաք կորովի կազմ ունէր։

Շնչառութեամբ առած Թոյնը ուրիշ ազդեցութիւն չէր ունեցած եթէ ոչ վաղանցիկ խելայեղում մը։ Այն վայրկենէն ի վեր ուր Թենիա Թողած էր զինքը, Ժաք բան մը չէր տեսած, բան մը չէր հասկցած։

Երբ արթնցած էր մտային այդ անզգայութենէն, լսած էր Սիլվէնի ամբաստանութիւնը.

—Մարդասպա՛ն։

Ի՛նչ տեղի ունեցած էր։ Ի՛նչպէս կը գտնուէր այդ մարդոց մէջ որք սոսկախառն զարմանքով կը նայէին իրեն։ Եւ այդ արի՞ւնը...

Զարթնումն այնքան ընդոստ, այնքան սոսկալի եղեր էր որ Ժաք զգացեր էր իր էութեան բոլոր թելերուն խզուիլը։ Կը թուէր իրեն թէ այլանդակ մղձաւանջի մը մէջ կը տապլտկի։ Զինք շրջապատող այդ դիմակները զարհուրելի ուրուականներ կ'երեւնային իրեն։

Քանի որ մեռած էր, ո՞վ ուրեմն կրնար ամբաստանել զինքը։

Բան մը չգիտնալ, յանկարծ քնանալ ուրախութեան եւ յոյսի երազով մը, եւ արթննալ արեան լճակի մը մէջ, մարդկային զօրութենէն գերիվեր է։

Անզգայ վիճակի մէջ փոխադրուած էր ի Քոնսիէռժըրի և բժիշկներու քննութեանը ենթարկուած, որք հաստատած էին թէ վտանգաւոր վիճակի մէջ չէր գտնուեր։ Արիւնհաւաքում չէր, այլ միայն ընթարմացում որ առաջ կուգայ յեղակարծ ցնցումէ։

—Կրնայ բանտարկուիլ, ըսած էր բըժիշկը։

Եւ Ժաք փակուած էր այն խուցերէն մէկուն մէջ որք այն ատեն արդէն կը կրէին [illegible] անունը։

Գործն այնքան ծանր էր, որ Ժաք անմիջապէս և ամեն վայրկեան գտնուելու էր հարցաքննիչ դատաւորին ձեռքին տակ։

Երբ նիգերը ճռնչեցին՝ իր վրայ գոցուելով, Ժաք կը սկսէր ինքզինքին գալ։

Գիշերը վրայ կը հասնէր։ Մութը կը տիրէր անձուկ բանտին մէջ։ Երիտասարդը կքած էր փայտէ նստարանին վրայ, արմուկները՝ պատին կցուած սեղանին վրայ, ճակատը իր ձեռքերուն մէջ...

Յանկարծ բացաւ աչքերը։

Յետոյ նորէն գոցեց։

Տարօրինակ երազի մը զգայութիւնն ունէր, եւ կը մտածէր թէ գիշերային տեսիլքներով լի քո՞ւնն էր տակաւին։ Ո՞ւր կը գտնուէր. չէր գիտեր։ Ո՞ւր էր. միտքն իսկ չէր անցուներ հարցունել։

Բանտապանը, որ փեղկին մէջէն կը դիտէր զայն, ներս մտաւ։

Ազնիւ մարդ մըն էր կոկլոր, որ, ամեն կարգի ոճրագործներու վարժուած, կ'ենթադրէր որ մէկը մարդասպան ըլլալով հանդերձ դարձեալ մարդ էր։

—Է՛յ ուրեմն, տղաս, ըսաւ Ժաքին։ Ի՞նչպէս ես։

Ժաք անոր նայեցաւ առանց պատասխանելու։

—Է՛յ, չե՞ս խօսիր...

Ժաք բառ մը չէր իմանար։ Աչքերը, նախ սեւեռուն, հիմակ իր շուրջը կը յածէին։

Ի՞նչ կը նշանակէր այս ամենը։ Ի՞նչ էին այդ ճերմակ պատերը. այդ նեղ ու երկայն խուցը որ վանքի մը խուցին կը նմանէր...

—Գիտէք որ, ըսաւ բանտապանը, եթէ բան մը ուզէք չէք նեղուիր։ Քիչ մը ստակով աղէկ կուտէք կը խմէք...

—Ո՞ւր եմ, հարցուց Ժաք։

—Վա՛յ, իրա՛ւ կ'ըսես, գոչեց բանտապանը քրքջելով։ Դուք աս տեղը չէք ճանչնար։ Օ՛հ, ասիկա տեղ մըն է վերապահուած այն մարդերուն որք ապարդիւն գործեր կը տեսնեն... Թէեւ բանտապան եմ... բայց անձնապատուութիւն ունիմ.., գոհ եմ ձեզի ունենալուս... իրա՛ւ որ։

Քանի մարդը խօսէր, Ժաքին միտքին կը լուսաւորուէր։ Յեղակարծ, անմիջական վերյուշումն էր զինքը ցնցող վերջին տեսարանին։

Նորէն կը տեսնէր Պելէնը, պառկած, կոկորդը բացուած։

Սիլվէնը դէպ ի ետեւ ինկած, հոգեվարքի ջղաձգումով մը կանգնելով։

—Պարոն, ըսաւ Ժաք յանկարծ, կը պաղատիմ, վրաս մի՛ խնդաք։

Մարդը, որ խոշոր էր, քայլ մը հեռացաւ և կեցաւ իր կարճ սրունքներուն վրայ։

—Վրանիդ խնդա՞մ, բացագանչեց։

Չափազանց ծիծաղելի կերեւար իրեն այդ գաղափարը։ Ի՛նչ, իր պահպանութեանը տակ ունէր առաջին կարգի մարդասպան մը, որ երկու հոգի մեռուցած էր... Կը խորհէր այն ազդեցութեան վրայ զոր պիտի ունենար իր պաշտօնակիցներուն վրայ։ Եւ ենթադրել որ ինք կը ծաղրէ իր յաճախորդը։

—Մտիկ ըրէք, յարեց Ժաք։ Պատւոյս վրայ կ'երդնում որ անցած դարձածը չեմ գիտեր։ Ո՞ւր գտնուիլս ալ չեմ գիտեր...

—Քոնսիէռժըրիի մէջ...

—Բա՛նտ։

—Անանկ կ'երեւնայ, ըսաւ բանտապանը ժպիտ մը զսպելով։

Մարդուկը անոր քիթէն կը բռնէր։ Ասիկա կը սկսէր յայտնի ըլլալ։

Ժաք ոտքի ելաւ անանկ ընդոստ շարժումով մը որ պահապանին փոքր սրունքները նոր քայլ մը առին դէպ ի ետեւ։

—Հէ՛յ, հէ՛յ, գոչեց։ Աւանակութիւն պէտք չէ...

—Մի՛ վախնաք, ըսաւ Ժաք, պաղարիւնը վերստանալով։ Կը խնդրեմ, անկեղծօրէն պատասխան տուէք...

—Եթէ կարելի ըլլայ, կուտամ։

—Ինչո՞ւ բանտ կը գտնուիմ։

Այս անգամ բանտապանը խոշոր ծիծաղ մը արձակեց։

—Տարօրինակ հարցում է այդ։ Իբր թէ չէ՞ք գիտեր։

Ժաք շրթները խածաւ այնքան սաստկութեամբ որ արեան փոքր կաթիլներ երեւցան մորթին վրայ։

—Դուք ապուշի տեղ կը դնէք զիս, ըսաւ։ Չեմ սրտմտիր ձեզ։ Եւ սակայն հարցումս որքան ալ տարօրինակ երեւայ, անկեղծ է։ Բնաւ չեմ գիտեր թէ ինչու բանտն եմ...

Բանտապանը ուսերը թօթուեց։ Գլխարկը ձեռքն առաւ և սկսաւ քերուըտիլ։

Կա՛մ բանտարկեալը իր քիթին կը խընդար, և ինք բնաւ տրամադիր չէր առանց անպատշաճութիւն մը կրելու, կամ պաշտպանողական դրութիւն մը երեւակայած էր որուն մէկ մասը կը կազմէր այդ։

Ամեն պարագայի մէջ իր պարտքն էր զգոյշ կենալ։

—Իմ պզտիկ պարոնս, ըսաւ բաւական խիստ ձայնով, անունս Լըշա է, ինչպէս նաեւ հօրս անունը։ Միամիտ տղայ մըն եմ, կարելի է։ Բայց խորամանկ ալ եմ, ինծի խաբել չըլլար։ Եթէ ուտել կուզէք, ստակ հանեցէք և հասարակ ուտելիքի տեղ անանկ կերակուր մը բերեմ ձեզի որ երբեք չէք կերած։ Բայց այնպիսի խօսքերու համար զորս պէտք չէ որ ըսեմ...

Ժաք ներշնչում մը ունեցաւ։

Ձեռքը գրպանը խոթեց։ Մարդասպաններուն վրայ չեն խուզարկեր։

Իրողութիւնը յայտնի է։ Գրպաններէն ի՞նչ կրնար ելլել որ իրեն դէմ վկայութիւն տար։ Յետոյ, կացութիւնն ուր կը գտնուէր այս երիտասարդը, ուշադրութիւննին վրիպեցուցած էր։ Կարճ խօսքով, իր մատներուն տակ զգաց ոսկին որուն դըպած էր այն պահուն երբ Պիքառ, ծառայի ծպտանքով, իրեն կուտար օրիորդ տը Սօսէյի կեղծ նամակը։

Այս անգամ ալ յիշեց աղուոր աղբիւրն այդ ստակին։ Բայց ճիգ մը ըրաւ զարշանքին յաղթելու համար։

—Ահաւասիկ երկու լուի, ըսաւ. մէկը ձեզ համար, մէկն ալ իմ ծախսերուս։ Ասիկա աղէ՛կ է։

(Շարունակելի)

գիտութեան կամ քերականութեան դասէ մը՝ բաւական չէ տղուն յիշողութիւնը զարդարել բարոյական խրատներով, պէտք է անոր սրտին մէջ բարի զգացմանց ծիլ մը ձգել, որ օր մը օգնէ իրեն՝ կենաց պայքարին մէջ՝ յաղթելու կրից ու մոլութեանց. այս բանին մէջ յաջողելու ամենէն ապահով միջոցն ալ տղուն խելքը մարզելն է, բայց ոչ, ինչպէս ըսուեցաւ, վարդապետական եղանակաւ, այլ բազմաթիւ օրինակներով, զորս կարելի եղածին չափ պէտք է քաղել տղուն աչաց առջեւ տեղի ունեցած իրողութիւններէ, օրուան դէպքերէ, ըստ մանկավարժական այն սկզբունքին թէ՝ պէտք է պարզէն ի բաղադրեալն, դիւրինէն ի դժուարինն, իրականէն ի փոխաբերականն երթալ: Մնաց որ ամեն դաս՝ ընթերցանութիւն, պատմութիւն, թուագիտութիւն, բնական գիտութիւնք, եւն., նիւթ կը մատակարարէ բարոյականի, բաւական է որ դաստիարակը գիտնայ աւելին օգուտ քաղել:

Դաստիարակն ազատ ձգելու, կամ մանաւանդ մղելու է աշակերտն, իր միտքն արձակ համարձակ բացատրելու, միտքին ներկայացուած հարցումն ընելու՝ առանց քաշուելու, վերջապէս ամեն անգամ որ կարելի ըլլայ — և գրեթէ միշտ կարելի է— դասերուն խօսակցութեան ձեւ մը տալու է. սքանչելի միջոց մ՚է այս նախ տղուն նկարագրին ու բարոյականին արժէքն հասկնալու և ըստ այնմ պէտք եղած քաջալերութիւնը տալու, պէտք եղած ուղղութիւնն ընելու, և երկրորդ՝ տղայն վարժեցնելու լաւ կերպով իւր միտքն բացատրելու, բան մը որ նոյնպէս շատ ողորմելի վիճակի մէջ է մեր վարժարանաց մէջ, եւ այս՝ գլխաւորաբար դարձեալ ընտանեկան դաստիարակութեան չգոյութեան աղագաւ:

Սակայն այս ամեն միջոցներէ զատ աւելի ազդեցիկ է նոյն ինքն իրեն, դաստիարակին, օրինակը: Ամեն դասէ աւելի, բարոյականի ուսման մէջ՝ ինչ որ սրտէն չի բղխիր, սիրտը չի թափանցեր: Դաստիարակ մը որ պատուէրներ կուտայ, պարտաճանաչութեան վրայ կը խօսի առանց համոզման, թոյլ կերպով, բարոյական չի կրնար ուսուցանել. իսկ դաստիարակ մը որ իւր քարոզած խրատներուն հակառակը կը գործէ նոյն ինքն, որ յաճախ կը բարկանայ, կոշտ ձեւեր ու բառեր կը գործածէ, կը դադրի [illegible] անուան արժանի մէկն ըլլալէ. այդպիսի մէկը գործ չունի կրթարանին մէջ: (**)

Ուրեմն ամեն ջանք ընենք մեր աշակերտներուն կարելի եղածին չափ բազմակողմանի նախակրթութիւն մը տալու, բայց աւելի աւելի ջանա՛նք զանոնք նկարագրի տէր ընելու, ոչ թէ նշանաւոր, մեծ մարդեր, այլ լոկ մարդ ընելու. ա՛յս է դպրոցին նպատակը. ա՛յս նպատակին կը ձգտին դպրոցին մէջ աւանդուած բոլոր ուսմունք: Տղայն ուսեալ ընել միշտ մեր ձեռքը չէ. բայց տղայն մարդ ընել մեր ձեռքն է միշտ. բաւական է որ ծնողք ալ մեզ օգնեն: Յ. Թ. ՇԻՆԴԼԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Վանայ պատրիարքական փոխանորդ Արժ. Սահակ Վարդապետ, Վարչական յանձնարարութեան մը համաձայն, տեղւոյն գաւառական վարչութեան խառն ժողովին հետ Կտուց Անապատի վանքը երթալով, միաբանութեան մէջ ծագած գժտութիւնը խաղաղեցուցեր, տնօրէն խորհուրդ մը կազմեր եւ միաբանական կանոնագիր մ՚ալ պատրաստելով ղրկեր է ի Պատրիարքարան վաւերացուելու համար:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Թիւ Օրագրութեան 59.—28 Փետր. 1894

«Եըլտըզի Հիւանդանոցին օբերաթէօր Տօքթ. Նուրէտտին պէյ, Կիւմիւշսույի հիւանդանոցին օբերաթէօր Տօքթ. Հալիմ պէյ եւ արկածեալ Աքիֆ պէյ հիւանդին քեռայրը Տօքթ. Նուրի պէյ՝ այսօր հիւանդանոցս գալով յիշեալ հիւանդին վիճակը քննեցին եւ մեր բժշկական մարմնոյն հետ անոր դարմանին համար հարկ եղածն կատարեցին: Յիշեալ Տօքթէօրներն ի մասնաւորի արանց որբանոցն ալ այցելեցին ուր տղայք Վեհափառ Կայսեր ձօնեալ մաղթանք մը երգեցին, զոր՝ ներկայք յոտնկայս ունկնդրելէ յետոյ տղայոց «Բատիշահըմ չօք եաշա» աղաղակներն ծափահարութեամբ ողջունեցին, այս առթիւ իրենց խորին շնորհակալութիւնն յայտնելով առ Պատ. Հոգաբարձութիւնդ, եւ մաղթանքին մէկ օրինակն ալ իրենց փափաքանաց համաձայն ստանալով մեկնեցան:»

ՀՄԱՅԵԱԿ ՔՀՅ. ԷՔՍԻՐՃԵԱՆ

Հանգիստ

Տ. ԳԷՈՐԳ ԱՒԱԳ ՔԱՀԱՆԱՅԻ

ԱՐԾՐՈՒՆԻՈՑ

Հրատարակուած է. կը պարունակէ Տ. Գէորգ քահանայի պատկերը. կը վաճառուի Կ. Պոլիս Պալենց գրատունը, գին 1½ ղրուշ:

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—Ամերիկեան դեսպան Պ. Թէըրըլ երէկ իրիկուն Եըլտըզի կայս. պալատան մէջ Իֆթարի ներկայ գտնուելու պատիւն ունենալով, յետոյ Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ:

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ.—(Պաշտօնական Զեկոյց). Փետրուար 28ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ Մարտ 1ի երեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ դէպք չէ պատահած:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Փետրուար 21էն ի վեր Ալաշկերտի եւ Գարաքիլիսէի գիւղերուն մէջ քոլերայէ դէպք չէ պատահած:

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը հետեւեալ բաղդատական վիճակագրութիւնը պատրաստած է 1306 եւ 1307 տարիներուն կատարուած ներածութեանց ու արտածութեանց եւ առնուած մաքսատուրքերուն վրայ.

Ներածութիւն

1306 տարւոյն	1307 տարւոյն
Ղրուշ	Ղրուշ
2,291,434,378	2,455,393,988

Մաքսատուրք

1306	1307
Ղրուշ	Ղրուշ
172,175,018	186,644,870

Մաքսատուրքի յաւելեալ մասը

Ղրուշ

14,469,852

⁂

Արտածութիւն

1306	1307
Ղրուշ	Ղրուշ
1,183,647,614	1,537,005,024

Մաքսատուրք

1306	1037
Ղրուշ	Ղրուշ
16,155,845	14,098,998

Մաքսատուրքի, պակսած մասը

Ղրուշ

2,036,847

ԱԼԻ ՓԱՇԱՅԻ ԱՊԱՐԱՆՔԸ.— Երէկ ծանուցուեցաւ թէ Վեհ. Սուլթանը՝ Վոսփորի մէջ ծովեզերեայ ապարանք մը շնորհած է Եգիպտոսի Խտիւ Բարձր. Աբպաս փաշային: Այդ ապարանքն է ի Պէպէք, վախճանեալ Ալի փաշայի ընտանեաց սեպհական ծովեզերեայ հոյակապ ապարանքը զոր Վեհ. Սուլթանը գնած եւ շնորհած է Բարձր. Խտիւին: Ն. Կ. Վեհափառութիւն հրամայած է նորոգել եւ կահաւորել այդ ապարանքը:

ԾԽԱԽՈՏ.— Ելմտական 1307 տարւոյն մէջ Թուրքիա ներածեալ եւ աստի արտածեալ ծխախոտներուն համար պատրաստուած վիճակագրոյ մը համաձայն, Պարսկաստան, Ռումանիա եւ Սերպիա ղրկուած են 625,228 քիլօ, 350 կրամ ծխախոտ, առանձնաշնորհեալ գաւառները՝ 2 միլիոն 960,247 քիլօ 200 կրամ եւ ուրիշ օտար երկիրներ՝ վեց միլիոն 652,014 քիլօ, 700 կրամ, գումար 10,237,490 քիլօ, 250 կրամ: Ներածութեանց գալով՝ օտար երկիրներէ բերուած են 294,304 ղրուշ 92½ սանթիմի տէրեւ սիկառ, 22474 ղրուշ 50 սանթիմի ծամելու ծխախոտ եւ 2,711,311 ղրուշ 10 սանթիմի քթախոտ:

ՍՈՒՐՐԷՅԻ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ. — Վեհ. Սուլթանը հրամայած է Սուրրէյի Հիւմայունն, որ այժմ Սկիւտար կը գտնուի, յառաջիկայ հինգշաբթի օր հանդիսաւոր կերպիւ շոգենաւ փոխադրելով Հիճազ ղրկել:

ՔԱՅԼԵՐԳ.— Կայսերազուն իշխան Բարձր. Պիւրհանէտտին էֆէնտի քայլերգ մը յօրինած ըլլալով, Վեհ. Սուլթանը հրամայած է որ այդ քայլերգն Նաւային զինուորաց նուագածուաց խումբն սորվի եւ նուագէ: Նաւային հրամանատարք եւ սպայք այս առթիւ երախտագիտական ուղերձ մը մատուցանելով՝ Վեհ. Սուլթանին, բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենաց Ն. Վեհափառութեան:

ԽՐԻՄՈՒ պատերազմին գտնուող անգղիացի զինուորական սպայ Պ. Հէնլի կինն իր ունեցած Խրիմու շքադրամը կորսնցուցած ըլլալով, Լոնտոնի օսմանեան դեսպանատունը գրած է ձեռնհաս իշխանութեան ուրիշ մը տալու համար: Վեհ. Սուլթանը հրամայած է որ Սպարապետի Դրան մէջ գտնուած Խրիմու շքադրամներէն հատ մը, Արտաքին գործոց Նախարարութեան միջոցաւ Լոնտոնի օսմանեան դեսպանատան ղրկուի, նոյն սպային յանձնուելու համար:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ արտասովոր պատուիրակ Վսեմ. Ահմէտ Մուխթար փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքիներ է:

ՄԱԼԻԵՅԻ մէջ երէկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշայի եւ ելմտական խնդրոց վըրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ երէկ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ վախճանեալ Աղեքսանդր Բ. կայսեր հոգւոյն համար: Ներկայ գտնուեցան դեսպանատան գործակատարը, բոլոր պաշտօնեայք եւ ռուս գաղթականութեան երեւելիք:

—Վեհ. Աղեքսանդր Գ. կայսեր գահակալութեան առթիւ կատարուելիք գոհաբանական աղօթքներն, Մեծ Պահոց առթիւ, յետաձգուած են յառաջիկայ կիրակի օրուան:

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ վարչութիւնը նախընթաց օր ի նիստ գումարուելով՝ լսեց Պ. Լէօն Պեմձէի տարեկան ճառը, զոր արտասանեց իր նախագահութեան պաշտօնը թողելուն առթիւ: Յաջորդ տարւոյն համար նախագահութիւնը կ՚ստանձնէ Պ. Վինսընդ Քայլար: Այդ բանախօսութեան կարեւորագոյն մասերը կը քաղենք աստ.

Տեսանք որ Եւրոպիոյ մէջ տիրեց մաքսային տագնապ մը որ կրնար իր հակահարուածն ունենալ մեր երկրին մէջ. օտար մեծ պետութիւններ ներքին նկատումներու տեղի տալով պարտաւորուեցան իրենց գիները փակել Թուրքիոյ արտադրութիւններուն առջեւ, որ այսպէս կորսնցուց իր սովորական հրապարակներէն շատը: Արեւելքի մէջ հազուադէպ ճգնաժամ մը աղետալի հետեւանքները զգացուեցան բովանդակ երկրին մէջ եւ սովը տիրեց մէկ քանի գաւառներու մէջ. յարաձուն համաճարակ մը կասեցնելու համար ձեռք առնուած միջոցները, մարդասիրական տեսակէտով այնքան խոհեմ, ակամայ խափանեցին առեւտրական բոլոր գործառնութիւնները եւ սակայն հակառակ այս դժուարութիւններուն, Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան հասոյթները ոչ միայն հաւասար մնացած են անցեալ տարւոյն հասոյթներուն, որք հաստատութենէն ի վեր էն մեծաքանակներն էին, այլ եւ պիտի անցնին զայնս:

Բայց այն իրողութիւնը որուն իրագործումը յոյժ նպաստած է մեր 1893ի եկամուտներուն եւ որ ամենամեծ ազդեցութիւն պիտի ունենայ մեր ապագայ [illegible] վրայ, հրատարակուիլն է գրոշմի օրէնքին, որ այսուհետեւ գործադրելի է օսմանեան եւ օտար ամեն հարկատուներու համար անխտիր: Այս կարեւոր տնօրինութեան պատիւը միայն մեր յարատեւութեանը չի պատկանիր, այլ մանաւանդ մէկ նոր նշանն է լուսամիտ բարեխնամութեան, որով Վեհ. Սուլթանը կը պաշտպանէ մեր Խորհուրդին օրինաւոր ջանքերը որք կը ձգտին Իր կայսրութեան վարկին պահպանման, եւ մենք կրկնապէս տեղի ունինք ուրախանալու:

Թոյլ տուէք ինծ, Պարոններ աւելցունել թէ հիմակ մեզի կ՚իյնայ կրցածնուս չափ կատարելագործել այդ օրէնքը, որպէս զի տայ բոլոր ակնկալուած արդիւնքները: Որպէս զի գրոշմի օրէնքը ուզուած պայմանաժամու մէջ ներկայացուի օտար դեսպանաց ընդունելութեան, պարտաւորուեցանք կատարեալ հաւաքածոյ մը կազմել բոլոր կայս. Իրատէներու եւ կանոններու՝ ի մասին այս խնդրոյ, որ այնքան մեծ փոփոխութիւն կրած է տասն տարիէ հետէ. այսօր գլխաւոր կէտն ընդունուած է, ուրիշ բան չի մնար մեզ եթէ ոչ կատարեալ եւ յստակ մէկ հրատարակութիւնն ընել նոր օրէնքին, որմէ պիտի յապաւուին բոլոր խափանուած յօդուածները:

Տասանորդներու յանձնանձումն ու գանձումը աճապին ընդարձակութիւն կ՚առնէ եւ փայլուն արդիւնքներ կուտայ մեզ. եւ այս պատճառաւ մեր ընելիք ծախքերը իրօք արդիւնաբեր չանքեր են կառավարութեան համար: Ուստի կրնանք վստահաբար սպասել այն ժամանակին ուր արդիւնքներն աւելի յստակ կերպով երեւան պիտի գան: Արդէն նոյն բանն է մեր միւս ծախսերուն համար, որք կատարուեցան հաստատ բռնելու համար բացառիկ շարժումը, որ անցեալ տարի այնքան մեծ յաւելումներ առաջ բերաւ: Սակայն ծախսուած գումարներն աւելի խիստ կերպով քննելու համար նոր տնօրէնութիւն մը ձեռք առնուած է որ այս տարի իսկ պիտի գործադրուի: Որոշուած է որ կեդրոնական տնօրէնութեան նման, իւրաքանչիւր տեսչութիւն պատրաստէ կանխաւ իր պիւտճէն, զոր տարուէ տարի մեզ պիտի ներկայացունէ ի Կ. Պոլիս. այսպէս առաջուց եւ աւելի մօտէն պիտի հսկենք մեր գումարներուն յանձնանձմանը վրայ վարչութեան ամեն ճիւղերուն մէջ:

Սկսուած գործերը կը շարունակեն իրենց կանոնաւոր ընթացքը. նոր շէնքին կառուցումը արագօրէն կը յառաջանայ: Խնայողական եւ Նպաստի արկղը շատ նպաստաւոր վիճակ ունի: Աղի բաժնին գործառնութիւնը լաւագոյն արդիւնքներ կուտայ, եւ ոգելից ըմպելիներու խնդրոյն վրայ մեր, ինչպէս նաեւ ելմտական, երկրագործական նախարարութեանց ու Պետական խորհուրդին կատարած խորին քննութիւնը շատ չանցած իր արդիւնքները պիտի տայ:

Հռոմի Առեւտրական Սենեակը իր հաւանութիւնը յայտնած է մեզ Աւստրեւհունգարական ծրագրին համար ի մասին Օսմ. պարտամուրհակներուն առաջարկուած նոր դրութեան, եւ այսպէս յիշեալ սենեկին եւ ուրիշ սենեկներուն ու Խորհուրդին միջեւ կեցած վէճերը բարձուած են:

Ֆրանքֆորդի գաւառէն ետ կեցաւ Պ. Պ. Սթիպէլ յիշելէ ետք կայս. կառավարութեան բարեբաստ միջամտութիւնը այս պարագային եւ երախտագիտութիւն յայտնելէ ետք իրեն, Խորհուրդս պիտի մասնակցի այն շնորհակալութեանց զորս կը յայտնեմ առ Տոքթ. Լինտաու, որ բոլորովին հաշտեցունելէ ետք մեզ գերման կառավարութեան բարւոք տրամադրութեանցը հետ, այնքան գործօն մասնակցութիւն մը ունեցաւ այդ բանակցութիւններուն մէջ: Հետեւաբար այս խնդիրն ալ փափագելի լուծումն ունեցաւ:

ԹԷՀՐԱՆԻ Օսմանեան դեսպանատան նախորդ խորհրդական Իրֆան պէյի, կայս. Իրատէի մը համաձայն, հանգստեան թոշակ յատկացուած է:

ԻՆՃԻՐՔՕՅԻ մէջ ի նորոյ հաստատեալ աղիւսի գործարանին համար Եւրոպայէ բերուելիք մեքենաներն եւ այլ գործիներ՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ մաքսատուրքէ զերծ պիտի մնան:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սըր Ֆիլիբ Քըրրի, Օսմ. կայս. դրամատան ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ ու Լէտի Վինսընդ եւ դեսպանատան պաշտօնեայներէն Պ. Մաքս Միւլլեր երէկ շոգեմակոյկով Թարապիա գացին եւ կառուցուելու վրայ եղող հոյակապ օթէլը այցելելէ յետոյ, երեկոյին Բերա վերադարձան:

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Միքիլինէօ, որ Եւրոպա ուղեւորած էր, այսօր մայրաքաղաքս կը վերադառնայ:

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարարութիւնը գերմանիայէն նոր դրութեամբ մեքենաներ ու հագուստներ բերել տուած է սուզակներու խումբին համար: Նախարարութիւնը նկատելով որ սուզակութեան յատուկ բացէն գործեր յանձն առնելն մեծապէս օգտակար է, առ այդ հրահանգ մը պատրաստած է:

ՊՈԼՍՈՅ քարափանց ընկերութեան արտօնատիրոջ փոխանորդ Պ. Կռանէ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, նախընթաց օր Փարիզ ուղեւորեցաւ:

ՍԻՆՈՊԻ նաւահանգիստը՝ անցեալ նոյեմբերէն մինչեւ դեկտեմբերի վերջը, երկու ամսուան միջոցին, 25 նաւեր մտած են, որոց 13ը շոգենաւ եւ 12ն՝ առագաստանաւ: Ասոնց ընդհանուր տարողութիւնն է 16,339 տակառաչափ:

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութեան հաշւոյն նոր շոգենաւ մը գնուած է, որ խիստ հաստատուն է եւ ներքին մասն ալ աղէկ կահաւորուած:

ՆՈՒՄՈՒՐԹԱԼՔԻ նաւահանգստին (Իսքէնտէրունի մօտ) եւ հոն գտնուած ածուխի հանքին նկատմամբ քննութիւններ կատարելու համար Ծովային Նախարարութեան կողմէ ղրկուած սպայք, քարտէսներն ու լուսանկարները պատրաստելով տեղեկագրով մատուցած են նոյն Նախարարութեան:

ՇԷՖԻԳ ՊԷՅ, կայս. Թիկնապահ եւ որդի վախճանեալ Ահմէտ Վէֆիգ փաշայի, երէկ մեռաւ յետ երկար հիւանդութեան: Յուղարկաւորութիւնը կատարուելով մարմինը ամփոփուեցաւ հօրը գերեզմանին մօտ:

ՔՕՄԱՅՕՒ իշխանն երէկ պտոյտ մը կատարեց Սկիւտարի, Ջամլըճայի, Հայտար Փաշայի եւ Գատըգէօյի կողմերը: Յետոյ Պոլսոյ կողմն անցնելով Մեծ Շուկան, Պայազիտի մզկիթն եւ այլ տեղեր այցելեց:

ՖԸՐՍԹ ՊԻՋՄԱՐՔ շոգենաւով մայրաքաղաքս եկող ամերիկացի, անգլիացի եւ գերմանացի զբօսաշրջիկներն երէկ այցելեցին Պոլսոյ նշանաւոր մզկիթները, Մեծ Շուկան եւ այլ տեղեր:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ [illegible] շրջուն մարտանաւն երէկ առաւօտ Իզմիրի նաւահանգիստը ժամանելով թնդանօթի հարուածներով ողջուներ է օսմանեան բերդն, որ փոխադարձաբար բարեւեր է: Այդ շրջուն մարտանաւ ունի 92 նաւաստիներ եւ չորս թնդանօթներ:

ԱՐԿԱԾՔ.— Երէկ առաւօտ Ղալաթիոյ Չիտակ ճամբուն վրայ բանջարավաճառի մը աշակերտն խանութին երկաթեայ փեղկերը բանալու պահուն, երկաթեայ ձող մը դիպուածով ինկաւ մօտը գտնուող Մէճմէտ անուն պարսիկի մը վրայ: Մէճմէտ մահացու կերպով վիրաւորուելով հիւանդանոց փոխադրուեցաւ:

—Երէկ, Ղալաթիոյ Գալաֆաթ Եէրիին մէջ Ահմէտ անուն ատաղձագործ մը խոշոր ուրագով մը տախտակ մը տաշած պահուն, գործիքը ոտքին վրայ ինկաւ եւ ծանրապէս վիրաւորեց: Ահմէտ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ:

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՑ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԱԴԻՏՈՒԹԵԱՆ

ՆԱՐԵԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԲԵՐԱ

Ընդ հովանաւորութեամբ Բերայի Պատ. Կըրթական Խնամակալութեան մեր հաստատած կիրակնօրեայ դասախօսութեանց հետեւողներուն հրապարակային քննութիւնը պիտի կատարուի յառաջիկայ մայիս ամսոյ մէջ, վաճառականական շրջանէ ընտրեալ փորձառու քննիչներու կողմանէ:

Շնորհապարտ կ՚ըլլամ մեր ազգային Պատ. վաճառականներուն եթէ հաճին ղրկել մեզ գործի մէջ պատահած, հաշուակալութեան վերաբերեալ, կնճռոտ խնդիրներ, քննութեան միջոցին աշակերտաց լուծել տալու համար:

Այս նպատակաւ մեզ խնդիր ղրկողներ իբրաւունք կունենան քննութեան ներկայ գտնուելու հրաւիրագիր:

Այն տոմարակալք, որք կը փափաքին վաւերական վկայականի տէր ըլլալ, կրնան յառաջիկայ մարտ եւ ապրիլ ամսոց կիրակիներն միայն, ժամ 6էն 9ին մեր դասերուն հետեւիլ եւ աշակերտաց հետ քննութիւն տալով վկայական ստանալ:

ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Վկայեալ Համիլթըն Առեւ. Վարժարանէն

990 2—2

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՕՍԻԱ

Հաստատեալ 1881 ին

Դրամագլուխ	Ֆր.	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	38,000,000
Երաշխաւորութեան գմր.	»	48,000,000

Տ.

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ մեր Ընկերութիւնը Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալութիւն մը հաստատած է Կ. Պոլսոյ մէջ, ընդ Տնօրէնութեամբ

ՊՕՂՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԱՒԳԵՐԻ

որ Ռօսիա Ապահովագրական ընկերութեան ընդհանուր գործակալ անուանուած է, իրաւունք ունենալով ստորագրել յանուն ընկերութեան հրդեհի դէմ եւ ծովային ապահովագրութիւններ, նոյնպէս ընդունիլ կենաց եւ արկածից ապահովագրութեանց համար ամեն առաջարկ:

Հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց հաւաստիքն

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ռօսիա ապահովագրական ընկերութեան

Ս. Պետերսպուրկ, Սեպտ. 1893

37 Մեծ Մորսքայիա

⁂

Տ.

Ռօսիա ապահովագրական ընկերութեան վերոյգրեալ շրջաբերականին համաձայն, պատիւ ունիմ ծանուցանել ձեզ թէ պատրաստ եմ ընդունիլ հրդեհի դէմ, ծովային կենաց եւ արկածից ապահովագրութեանց համար ամեն տեսակ առաջարկներ գոհացուցիչ պայմաններով:

Յուսալով թէ ձեր վստահութեամբ պիտի հաճիք պատուել զիս, կ՚աղաչեմ ընդունիլ խորին յարգանացս հաւաստիքն:

ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ

Ընդհ. Գործակալ Ռօսիա Ապհ. Ընկ.

Կ. Պոլիս 1/13 Հոկտ. 1893

Ճելալ Պէյ խան, Պոլիս 4—4

ՏՈՔԹԷՕՐ Ե. ՄԱՍԻՍ

ԲԵՐԱ, ՇԻՇԼԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 21

([illegible] մօտ)

Հիւանդ կ՚ընդունի ամեն օր կէս օրէն վերջը ժամ 7էն 10. չորեքշաբթի օրերը ձրի: Ներքին ամեն հիւանդութիւններէ զատ մասնաւորապէս կը դարմանէ ստամոքսի, աղիքներու եւ ծննդամիզական գործարանաց հիւանդութիւններն: 928 13—26

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՊԱՋԻԱ, 12 մարտ.—Այս նաւահանգստին մէջ գտնուող աւստրեան եւ գերմանական մարտանաւուց սպայք խնճոյք մ՚ըրին, եւ բաժակներ առաջարկեցին երկուց Տէրութեանց նաւատորմերուն բարօրութեան:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Երկրագործական վարչութեան վիճակագրէն կ՚երեւի թէ 1893ի բովանդակ հունձքէն իբր 29 առ 100ը պահեստի կը մնայ եւ եգիպտացորենի բերքէն 36 ½ առ 100ը:

ՊԵՐԼԻՆ.—Կայսրը Պիզմարք իշխանի յիշատակարանին կառուցման համար 500 մարք նուիրած ըլլալով, իշխանն ալ Ֆրիտրիխսրուէի դպրոցին բոլոր աշակերտներուն նուիրեց մէկ մէկ գաւաթ՝ Կայսեր գունաւոր պատկերով:

—Հանովէրի նահանգապետ եւ ազգայնապատական կուսակցապետ Պ. Ֆոն Պէնիկզէն պիտի հրաժարի եւ քաղաքական կեանքէ պիտի քաշուի եղեր:

ՍՈՖԻԱ.—Դատական պաշտօնատան վիճակագրէն կ՚երեւի թէ Պուլկարիոյ մէջ կան այժմ 550 փաստաբանք եւ փաստաբանի քարտուղարք որք արտօնեալ են փոխանորդութիւն ընելու, այն է՝ մէկ փաստաբան 6,000 բնակչի, քանի որ երկրին բնակիչք 3,300,000 կը համրուին:

ՑՈՒՐԻԽ (Զուիցերիա). — Հոս ընդհանուր ժողով կազմեցին Զուիցերիոյ բոլոր մանկաբարձ կիներն, իրենց արհեստին վերաբերեալ ընկերակցութիւն մը հիմնելու նպատակաւ:

Վաճառական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 2 Մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 $^{5}/_{8}$	
3 » Փարիզի	»	22	75

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ զոց. [Միաց. Դ. Սէրի]		26	11
Բերայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	» Գ.Կ.	26	11
Կէս օրին	»	26	11
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		—	—
» » ժամ 5ին		—	—

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	Սէրի Գ.Կ.	58	50
»	Բ. »	37	
»	Ա. »	27	30

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	—	—
Քրէտի ժէնէրալ	» »	7	20
Պանք տը Քօնս	» »	3	05
Օսմ. Շանժ է վալէօր	» »	4	10
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	19	36
Թրամուէյ	» »	575	
Օսմ.Ապահովագր. Ընկ	» »	310	
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	107	71
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		39	

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100	
20 ֆրանքնոց	»	87	30
Անգլիական ոսկի	»	110	15
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107	10
Ըմբէրիալ	»	90	
Քրիմից	»	51	15
Իուպլ Թղթադրամ	»	8	52
Մեծ. արծաթ [տարբ.]	»	108	04
Մանր արծաթ	»	103	
Մէճիտիէ	»	97	
Թասֆիյէ	»	5	
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	—	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 13 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		99	70
» » Նոր 3 ½ %		106	27
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	Գ.Կ.	23	87
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ		—	—
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	Գ.Կ.	471	87
Օսմանեան Երկաթուղի		108	12
» Րէժիի բաժնեթուղթք		451	87
Պանք Օթոման		628	12
Քրէտի Լիոնէ		787	50
Իտալական Ռանթ 5 %		75	50
Եգիպտական միացեալ		521	25
Չէք Լոնտրայի վրայ		25	215
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	Գ.Կ.	436	87

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Մարտ

Անգլ. քօնսօլիտէ		100	06
Օսմ. » Սէրի Դ.	Գ.Կ.	23	62
» » » Ա.		57	75
» » » Բ.		36	75
» » » Գ.		24	37
Օսմ. փոխառութիւն 1871		104	50
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)		102	50
Պանք Օթոման		15	
Այտընի երկաթուղի		13	50
Գասապայի երկաթուղի		15	50
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)		103	25
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890		—	—
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)		104	75
Հելլենական 5 %		28	
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ		25	386

ՊԵՐԼԻՆ, 13 Մարտ

Օսմանեան Երկաթուղի		101	80
Օսմ. Րէժի		—	—
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		20	365
» Փարիզի »		80	90

ՎԻԷՆՆԱ, 13 Մարտ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		125	
» Փարիզի »		49	50
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթք		220	20
» Երկաթուղի		53	30

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՓԱՐԻԶ, 13 Մարտ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		99	62
Եգիպտական միացեալ		—	—
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.		23	90
Օսմ. երկաթուղի		—	—
Օսմ. Րէժի		—	—
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ		—	—
Բրիօրիթէ Թիւրք		—	—
Պանք Օթոման		629	37

ՀԱՅՔ ԽՆԱՅԱՍԷ՞Ր ԵՆ

Արեւելեան Մամուլի վերջին թիւին մէջ Մ. Մամուրեան էֆ. յետագայ շահեկան խմբագրականը գրած է իր հրապարակագրի փորձ հմտութեամբը:

Հայեցի յատկութիւն մը չէ առ հասարակ խնայասիրութիւնն: Հայը կը բամբասուի սովորաբար իբրեւ շահասէր, նոյն իսկ օտարներէ, այլ ոչ իբրեւ շահապահ տնտես: Այդ տնտեսական թերութիւնն առեւտրական ժողովրդեան մը կողմէ զարմանալի կը թուի արդարեւ, բայց զբօսասիրութենէ եւ թեթեւամտութենէ չծագիր, այլ ունայնասիրութենէ: Ժողովուրդ մ՚որ քիչ շատ շահու միջոցները գիտէ, որ իր ճարտարամտութեամբը կարող է կարեւոր դիրք մը ստեղծել արհեստից, ճարտարութեանց, վաճառականութեան եւ ուրիշ ստորին ու բարձր պաշտօններու մէջ, ժողովուրդ մ՚որ իր գտնուած միջավայրին բարուց շուտով կը համակերպի եւ իր սրամտութեամբ գիտէ տեղական պիտոյից ընթացքէն օգուտ քաղել, եւ իր սողոսկուն բնաւորութեամբը մարդկային յօժարութիւններն, ազդեցութիւններն ու նպաստաւոր պատահմունքը շահագործելու հակում մը ցոյց տալ, ինչպէս թէ իր բնիկ եւ թէ օտար երկիրներու մէջ յաջողութեան եւ բարօրութեան սահմանուած կ՚երեւի, երբ մանաւանդ՝ ըստ արեւելեան առածի, [illegible], այսինքն նպաստաւոր զանազան պարագաներ, իրեն ձեռնտու կը գտնուին:

Հայն ինչպէս կը վկայէ իր գաղթականութեան պատմութիւնն, ամեն անգամ որ բաղդակից եղած է այդ բարեպատեհ հանգամանաց որ ոյժ կ՚ազդեն ի բնէ գործունէութեան եւ շահասիրութեան հակամէտ միտումներու, բարւոքած է իր նիւթական կացութիւնն եւ հեշտին, մինչեւ իսկ պերճ կեանք մը վարելու յաջողած է: Այդ իր ժրութեան եւ գործունէութեան շնորհիւն է որ ասպնջականութիւն գտած է եւրոպական եւ ասիական այլ եւ այլ աշխարհներու մէջ եւ ձեռնտու գտնուած է տուրեւառի այլ եւ այլ ճիւղերու զարգացման:

Միթէ հա՞րկ է յիշել Հոլանտա, Իտալիա, Լեհաստան եւ այլն, ուր թէեւ միայն հին գաղթականութեանց հետքը մնացած են տաճարներու, շիրիմներու, արձանագիրներու ձեւով, սակայն բոլորն կ՚ապացուցանեն հոյակապ կացութիւն մ՚որու հասեր էր հայն եւ որմէ ընկած է եւ գրեթէ անհետ եղած ոչ միայն օտարասիրութեան եւ կրօնական խնդիրներու բերմամբ, այլ եւ այն նոր լոյսերու ծագմամբ որ հետզհետէ կը ծաւալէին արհեստական, ճարտարական ու առեւտրական գործերու ընթացքին մէջ եւ որոց կերպով մ՚անհաղորդ գտնուելով մերայինք կը դեգերէին հինօրեայ դրութեան մէջ, ուստի եւ անհեռատեսութեան եւ անմտատեսութեան ճամբուն մէջ:

Ինչպէս որ մութէն լոյս ելնող աչքեր պահ մը ամեն ինչ աղօտ կը տեսնեն, նոյնպէս կենցաղավարութեան եւ գործունէութեան հին եղանակներու փարած ժողովուրդ մը յանկարծ մտաւոր եւ բարոյական ջլատութեան մը մատնուած կը կարծէ ինքզինք, երբ իր շուրջն նոր քաղաքակրթութեամբ մուտ գտած կենաց պայքարն, հացի կռիւն,

---

(** .—Եւ ա՛յս պատճառաւ ամենէն աւելի գործ այնպիսեաց կը տրուի մեր վարժարաններուն մէջ. Ծ. Խ.

մելու նորագոյն գիւտեր և մեթոտներ կը նշմարէ ահաբեկ և այդ միջոցներն իւրացնելու անհոգ կը մնայ: Ահա այն ժամանակ շփոթութիւն և վհատութիւն կը պաշարեն մարդիկն, որ գոյութեան նոր պայմաններու անտարբեր, յաջորդական յառաջդիմութեան օրինաց անգէտ, կը փութան վայելել ըստ կարի շուտով նախորդ յաջող պարագաներէ կտակուած բարիքն:

Եթէ անշունչ արարածներու վրայ իսկ շրջապատիւ ույժեր կը ներգործեն, որքան աւելի եւս այն շնչաւոր էակներուն վրայ, որ անդուլ փոփոխութեան ընդունակ են, եւ որ սակայն անզգայ եւ ծոյլ վիճակ մը կ'ընտրեն, նման այն հողագործին որ առանց չափու կը սպառէ նախորդ տարուան առատ պաշարն, չնկատելով բնաւ որ յաջորդ հունձքը կրնայ լինիլ ամուլ եւ սովու տեղի տալ:

* * *

Ահա այս երեւոյթը կ'ընծայեն մեզ երբեմն հարստութեան եւ ճոխութեան կատարը հասնող մերայինք՝ ի Տաճկաստան, ի Հնդկաստան եւ ի Ռուսաստան, ուր առեւտրական, սեղանաւորական, գործաւորական ասպարէզներու մէջ առաջնակարգ դիրք մը շահելէն ետեւ՝ ընկան մեծ մասամբ անկայքեր, թողլով երբեմն ճոխ կտակներ որ անհետ եղան եւ զաւակներ որ անանուն մնացան:

Ընդհանրապէս այս ուղղութեան հետեւած է հայն եւ իր բարեկեցիկ վիճակէն հրաժեշտ տալու ստիպուած է ստէպ տգիտութեամբն եւ անտնտեսութեամբն, որպէս զի իր փառասիրական մնոտի կամակորութիւնները գոհ ընէ: Թերեւս Աւետարանի սխալ մեկնուած մի հրահանգին հետեւորդ՝ երբ այսօրուան հացը կը գտնէր վաղուանը չէր խորհեր, սակայն այդ հացն որ երբեմն դիւրահաս էր եւ մարդիկ գթառատ, այժմ զայն ոչ միայն ճակտի քրտինքով, այլ գիտութեան հնարքով հարկ է ճարել, քանի որ այժմ մարդիկ քարսիրտ են, եւ շատ շատ ապիկարին, տնանկին, անտերունչ հիւանդին լումա մը տալու կը զիջանին:

Եւ մինչ հայք նախնի անփոյթ եւ շռայլ կենաց ընթացքն ունին հիմակ, թէ ոչ խնայելու, գանձելու, համբերելու եւ ապագայ հաւանական հիւանդութեանց, անգործութեան եւ մանաւանդ ծերութեան ժամերուն համար պաշարն պատրաստելու հոգ կը տանին:

Եւ այս տնտեսական կարեւոր խնդիր մ'է:

Ըստ մեզ՝ որքան հարուստն՝ որ օրինաւոր ժառանգութեամբը կամ գործունէութեամբն շարունակ հարստանալու ապահով շաւիղ մը գտած է՝ իրաւունք մինչեւ իսկ պարտաւորութիւն ունի, ժլատ հարուստին գձուձ ու գծուծ հաշիւներուն հանդէպ, վարել պերճ եւ վեհանձն կեանք մը՝ նիւթական, արհեստագիտական եւ իմացական ամեն արտադրութեանց վայելումներով, նոյնքան չքաւոր եւ միջին դասակարգի մարդիկ պարտին իրենց կարողութեան չափով բանալ իրենց դուռն եւ ապագայ ապահով և, մարդկային հեռատեսութեան ներածին չափ, անվրդով ու անխռով գոյութեան մը տիրանալու համար խոհական տնտեսութեամբ տնօրինել իրենց ամեն ծախքըն, տնօրէնութիւն՝ որ առ հասարակ կը պակսի մերայնոց մէջ: Իրաւ որ հայը իր վիճակակից յոյնէն ու հրէայէն շատ աւելի լաւ ու դիւր կեանք մը վարել կը սիրէ, իրաւ է, որ իր իղձերուն չափ ստէպ հարուստ չլինելով հանդերձ իր քսակն, այս միտմներուն կը զոհէ և իր միտքը չտանջեր յեղակարծ դրամական դժուարութեանց գաղափարներով՝ միշտ նախախնամութեան կամ աւելի բաղդին թողլով անոնց հոգը, բայց, այդ ընթացքն թէեւ առ երեւոյթս մարդավայել, իր դառնութիւններն ունի ու անյաջող օրերով բեղուն կրնայ լինիլ:

Հետեւապէս խնայելն՝ ինչպէս կը խնայէ Ֆրանսացին, գանձելն, ինչպէս ընդհանրապէս կը գանձէ Հոլանտացին, Անգլիացին, կենաց եւ այլ կալուածոց ապահովագրական ընկերութեանց եւ խնայողութեան արկղներու միջոցաւ, զրկուիլն՝ ստէպ անհրաժեշտ պիտոյքէ, շատ անգամ չափէն աւելի, ծրարելն՝ նուիրութեան վարժելու եւ չքաւորութեան գունատ և փոխ կերպարան մ'առնելու չափ, ըստ պարագայից և ընտանեկան կացութեան, շատ կարեւոր զգուշական միջոց մ'է դրամագլուխ, ուստի եւ գործունէութեան եւ շահաբերութեան տարրներ ստեղծելու, պայման մ'է մի շատ անակնկալ դժբաղդութեանց դիմադրելու: Սակայն խնայասիրութիւնը ներհակ հանգամանք մ'է լիովին ցուցասիրութեան, նախրասիրութեան եւ կը պահանջէ բարոյական մի քանի անհրաժեշտ յատկութիւններ: Քանի որ այս ծուղակներու, հրմայութեանց եւ հրաշալեաց դար մ'է, ուր մէջ մարդ՝ երբ անզգոյշ, սրտովը, գլխովն ու մարմնովը կրնայ ի սպառ մոլորիլ, դիւրին է երեւակայել թէ մարդկային բնաւորութիւնն ինչ խոհեմութեան, հեռատեսութեան եւ բարոյական արիութեան ձիրքով օժտուած պարտի լինիլ, որպէս զի կարենայ դիմադրել իր շուրջը պատող պաշարող հրմայից: Դժբաղդաբար մերայինք՝ թէեւ դիւրակեցութեան նախամէտ, զուրկ են առ հասարակ ոչ միայն ապրուստի նորանոր եղանակներու ծանօթութեան փափաքէն այլ և այն յատկութիւններէ որ գործունի եւ ժուժկալ ժողովրդեան մը էական յատկանիշներն են: Այս բաւական չէ. հարուստին, մեծամասն հետեւելու մոլութիւնն՝ միջակ դասակարգի կողմէ, քանի քանի խաղաղ եւ հանդիստ ապրելու կարող ընտանեաց կործանման պատճառ եղած է, անոտի ու անպէտ ծախուց մոլութիւնն ինչպէս նախ ճոխ արդուզարդի եւ ամուրի կենաց յիմարութիւններն ու մոլորմունքն քանի քանի տուներ թշուառ, յուսահատ դրութեան մատնած են:

Գործունէութեամբ եւ տնտեսութեամբ անհնար է որ մարդ՝ ցորչափ առողջ է մարմնով ու մտքով, չկարենայ հասնիլ շահաւէտ, պատուաւոր և ստէպ անկախ վիճակի, որքան ծանր և դժուարին լինի կենաց արդի պայքարն՝ անթիւ մրցակիցներու բուռն և ստէպ անխիղճ եւ ապօրէն հետամտութեան պատճառաւ: Փափաքելի էր որ հայն ի բաց թողլով անհոգութեան եւ անհեռատեսութեան թերութիւնն՝ իր վաստակն իմաստուն եւ տնտեսական մատակարարութեամբ գործածէր: Խնայութեան էական պայմանն է մնոտի և մերժ անկրանալի ըղձից զսպումն, իրաւ, սակայն քանի զօրաւոր գրգիռ մը պիտի լինէր այդ խնայութեան եթէ գործաւորն, արհեստաւորն եւ ամեն պաշտօնաւոր ունենար ապահովութեան արկղ մը, ուր կարենար իր վաստակէն մաս մը տանիլ ձգել վտանգէ հաստատ արկղի մը մէջ՝ ուր մասն առ մասն եւ անզգալի կերպով նետուած դրամն իր տոկոսովն օր մ'անհաւատալի գումարի մը պիտի հասնէր: Անտարակոյս հայ ժողովրդեան դրամական վիճակին բարւոքման նախանձախնդիր մարդասէրներ, արդարասէր դրամատէրներ ի նկատի առնլով այն անհամեմատ բարիքն որ մասնական խնայութեանց շնորհիւ կը գանձուին յեւրոպա խնայական արկղներու մէջ եւ բիւր միլիոններու կը հասնին, պարտին փոյթ տանիլ՝ անշուշտ ամեն պաշտօնական երաշխաւորութեան պայմաններով, հիմնել այդպիսի հաստատութիւններ, վստահ լինելով որ ոչ միայն ձեռնարկուներն և գործաւորական դասն այլ և բոլոր երկիրն մեծապէս անկէց պիտի օգտուին:

Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Գաւառական լուրեր

ԱՊՕՐԻՆԻ ՊՍԱԿ ՄԸ

Անցեալ շաբթու ի ձեռն Գրիգոր Ծ. Վ. Աբրահամեանի կատարուեցաւ ի քաղաքիս պսակադրութիւն մը, որ իսպառ կը հակառակի քրիստոնեայ եկեղեցւոյն սահմանադրած ամուսնական օրինաց ու կանոնաց, եւ որ բաւական ուշադրութիւն գրաւեց: Արաբկիրցի Ս. Գէորգ Թաղէն Ղուկաս անուն մարդ մը՝ մեր ստացած տեղեկութեանց նայելով անցեալ տարի կ'ամուսնանայ Կ. Պոլսոյ մէջ, եւ հազիւ երկու տարի բոլորած՝ իր կնոջը կ'առաջարկէ իրեն հետ մեկնիլ յԱրաբկիր: Այս վերջինը կը դիմադրէ, առարկելով թէ Պոլսոյ մէջ ապրելու պայմանաւ նուիրած է նմա իւր ձեռքը: Վէճը կը սաստկանայ, ընտանեկան յարկը կը սկսի ալեկոծիլ, եւ կրկնամուսնութեան նպատակաւ յիշեալ երիտասարդը կը տարաձայնէ իբր թէ բողոքուելով յետ քննութեան ամուսնալուծման վճիռ արձակուած է կնոջ. Վարչութեան Պատկ. Կրօնական Ժողովոյ կողմէն: Թէեւ այդ կարգի վէճի մը պատճառաւ, ոչ ոք կը հաւատայ թէ այդպիսի տնօրինութիւն մը եղած կրնայ լինիլ. քանի որ խնդիրն ամուսնալուծում տրամադրող օրինաց ծանր հանգամանքէն զուրկ է հիմնովին: Ղուկաս Կ. Պոլէն առանձին դառնալով հոն այդպիսի ստայօդ տարաձայնութեամբ՝ կը յուսայ ձեռք բերել կրկնամուսնութիւն մը, եւ նախ դիմելով յԱզգ. Առաջնորդարան, կը մերժուի. եւ միեւնոյն անպատասխանութիւնն, ու ըստ իւր հաշւոյն՝ զրկանքը կը կրէ ուրիշ քրիստոնեայ հապարակութեանց հոգեւոր գլխներուն միեւնոյն նպատակաւ դիմում բրած ժամանակ: Յուսահատութեան ճիրաններուն մէջ բաւական ժամանակ տագնապելէն յետոյ, ուր ուրեմն կը գտնէ իւր բաղձանքին կատարումը. կը մտնենայ Ս. Յակովբայ թաղը երբ քահանայ պաշտօնավարող յիշեալ Գրիգոր վարդապետին, որ կը կատարէ պսակի արարողութիւնն: Այս ծանրակշիռ իբողութեան լուրն հասնելով յԱզգ. Առաջնորդարան, ի նիստ կը գումարի Կրօնական Ժողովն, և ցնոր տնօրինութիւն պաշտօնանկ կը հրատարակէ պսակադիր վարդապետը: Գաւառիս Ազգ. վարչութեան Խառն Ժողովն այս մասին հարկ եղածն տեղեկագրած է առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն: Ըստ մեզ ինչ որ ալ լինի հետեւանքն, պէտք է լուծել այս պսակն, բաժնել իսպառ այրը կնոջմէն, որպէս զի մեր եկեղեցւոյ ամուսնական օրէնքն յարգուի. եւ մանաւանդ բուժում լինի գայթակղելոց, եւ սփոփումն այնպիսեաց իսկ՝ որք՝ ի լուր սոյն օրինական ծանր զեղծման՝ տնկած իրենց ականջներըն՝ հոս ու հոն կը սլքտան երկրորդ կին մ'ալ ունենալու՝ զանազան արկածներէ փորձութիւններէ ու հիւանդութիւններէ այլ եւս անգործածելի դարձող իրենց արդէն ունեցած կանանց վրայ. եւ ո՛րչափ իրաւունք ունին այս վերջիններն բաղդատուելով յիշեալ Ղուկասի հետ, որը նախկին կինն կ'ըսուի թէ՝ ի Կ. Պոլիս՝ յետ ամուսնութեան՝ ոչ կուրացած է, ոչ կաղցած, ոչ հաշմեալ եւ ոչ ալ անդարմանելի հիւանդութեամբ միտնկենապէս մահճի դատապարտեալ:

—Քաղաքիս ամեն թաղերուն մէջ սաստիկ ճարակած է հարսանիքն, որը զոհերու թիւն օր ըստ օրէ սկսած է բազմապատկել:

Յ. Պ. Մ.

Արաբկիր
1 փետր. 1894

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏ

Վերջին անգամ Աչէ-Ալէի 2968 թուոյն մէջ խօսեցանք աղիւս պատրաստելուն վրայով. հիմայ ալ տեսնենք թէ ի՞նչ նշաններ կան անոնց մէջէն աղէկն ու գէշը զանազանելու համար: Մինչեւ որ աղիւսին ընտիր յատկութեանց վրայով ապահով չըլլանք, պէտք չէ գնէք անկէ: Լաւ աղիւսի մը գլխաւոր պայմանն է ճեղքռտած կամ բիւրեղացած չըլլալ, այլ ամեն կողմէ հաւասարապէս եփուած: Ասկէ զատ հետեւեալ չորս բաներն ալ նկատողութեան առնելու է. 1. տոկունութիւն ընդդէմ շուտ ճղքելու կամ կոտրելու, 2. Աղիւսին կոտրած ատեն ունեցած երեւոյթը. պէտք է իւր մէջ հաւասար հիւսուածք և փայլուն հատիկներ ունենայ, բայց խոռոչ, երբե՛ք: 3. Արտաքին երեսին վրայ, միակերպութիւն, ողորկութիւն և անկիւններու սրածայրութիւն: Մաւալին կամ մեծութեան ալ ուշադրութիւն ընելու է, զի սա մեծ ապացոյց մ'է թէ հողը լաւ խմորուած է: 4. Վերջապէս, աղիւսին մէկ կողմին վրայ զարնուած ատեն լեցուն եւ յստակ ձայն մը հանելու է:

Դարձեալ, աղէկութեան նշան մ'է նաեւ թուխ կարմիր գոյն և երեսին վրայ բիւրեղացած կտորներ ունենալն: Սակայն, այս վերջին երեւոյթին պէտք չէ այնչափ վստահիլ. որովհետեւ յաճախ տաքութեան աստիճանէն իսկ բիւրեղացումն յառաջ կրնայ գալ, մինչդեռ աղիւսին էական տարրն կազմող կաւն անմաքուր եւ գէշ եղած կ'ըլլայ:

Գէշ յատկութիւն ունեցող աղիւսներուն նշանն ալ ահա. կարմրագոյն դեղին կ'ըլլան, մատներու տակ կը փշրուին, ծանր հնչում կ'ունենան և, որ աւելին է, մեծ քանակութեամբ ջուր կ'սպառեն:

Խիստ լաւ աղիւսը պէտք է իւր ծանրութեան համեմատ 1/15 ջուր սպառէ եւ չոր երեւնայ, ինչպէս որ իրապէս ալ պէտք է ըլլայ: Եփուն աղիւսները ջուր չեն ծծեր երբեք և շաղաղը վրանին չեն բռներ, բայց տաքութեան լաւ հաղորդիչ են: Տուներէ աւելի կրնան խոնաւ գետիններու և փողոցներու գործածուիլ: Կայ տեսակ մ'ալ որ ջուրին մէջ ձգած ատենը կ'ուռենայ և թերթերն թող կուտայ, այդ նշան է թէ մէջը կիր կայ: Տաքութեամբ կարմրած, վրան ջուր լեցուած ատեն չճեղքած և մի քանի ժամու խոնաւութեան ենթակայ եղած աղիւսներն արտաքոյ կարգի դիմացկուն կ'ըլլան:

Ստուգելու համար թէ այս ինչ աղիւսն կրնա՞յ սառի ազդեցութեան դիմադրել, սիւլ-ֆաթ տը սօտ-ով խառն հեղուկի մը մէջ պէտք է եռացունել և յետոյ կախել այն ամանին մէջ ուր եռացած է: Քանի և չորս ժամ վերջը, աղիւսին երեսը բիւրեղներով կը ծածկուին: Ասոնք կարելի է անհետացունել աղիւսը կրկին հեղուկին մէջ կոխելով: Միեւնոյն գործողութիւնը հինգ օր կրկնելէ յետոյ, եթէ աղիւսը տրամադիր է պաղահերձ լինելու, ամանին մէջ կտորներ կը թողու, որք յստակը իրարու կը միանան: Հակառակ պարագային մէջ սիւլֆաթ տը սուտի բիւրեղացումը անկիւններն իսկ չաւրեր:

Երկար փորձեր ապացուցած են թէ 100 քիլօկրամ չոր աղիւսը, միջին հաշուով, 13, 11 քիլօկրամ ջուր կ'սպառէ:

Դեռ շատ չըներ սնամէջ աղիւսներ յօրինուեցան փոքրիկ և սակաւածախս տուներու համար: Հասարակ աղիւսի մեծութիւնն ունին և եփուած ընտիր կաւէ շինուած են, միայն թէ մէջի կողմը, երկայնութեամբը միջնորմներ ունին: Ասոնք շատ խնայողական են, տեղափոխութիւնին դիւրին է, կամարներու շինութեան կը պատշաճին և անոնցմով պատ շինուած ատեն տաքութիւնը շատ ժամանակ կը պահեն:

Սնամէջ աղիւսներու ծաւալներն մէկզմէկէ խիստ տարբեր են, բայց, ընդհանրապէս հասարակ աղիւսներու ձեւով կը շինուին, որպէս զի կարելի ըլլայ ի հարկին իրարու կապել:

ՎԱՀՐԱՄ Ն. ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Ամէն անկէ

ԹՈԼՍԹՈՅԻ ԿԵՆՑԱՂԸ

Շահեկանութենէ զուրկ չէ մէկ քանի տեղեկութիւններ տալ Թոլսթօ կոմսին, ռուս գրագէտներուն էն ժողովրդականին, օրական կենցաղին վրայ:

Աննա Քարենինի հեղինակը ամառ ձմեռ առտուան ժամը 5էն (Ը. Ե.) կ'ելլայ, պաղ ջուրով լոգանք մը կ'ընէ և անմիջապէս ետքն աշխատութեան կը սկսի:

Կօշիկներ, վառարաններ, երկրագործական գործիներ կը շինէ, և ատեն ատեն քանի մը էջ վիպասանութիւն կը գրէ:

Կէս օրէն մէկ ժամ ետքը կը ճաշէ. անփոփոխ կերպով կուտէ կարագ, պանիր և բանջարեղէնի ապուր: Թոլսթօ կոմսը սաստիկ բուսակեր մըն է:

Ժամ մը հանգիստէ ետք կը սկսի գրել, բայց երբեք երկու ժամէն աւելի:

Ժամը 6էն (Ը. Ե.) նորէն բուսային ճաշ մը, և ժամը ութին կը պառկի:

Թոլսթօ կը քնանայ իր աշխատութեան խուցին մէջ, երկար սոֆայի մը վրայ: Տանը մէջ մուժիքի հագուստ մը կը հագնի:

Սա ալ ըսենք որ վիպասանը շատ անգամ կ'ընծրէ գեղջկներուն սեղանը, եւ բոլորովին ետ կեցած է գուլպայի գործածութենէն:

ՄՈԴԱԿԱՆ ԳԱՒԱԶԱՆ ՄԸ

Կերեւայ թէ Համպուրկի մէջ հնարեր են շատ դիւրին միջոց մը գազաններ ընտանեցնելու: Պարզ գործիք մը, գաւազան մը որուն մէջ շատ զօրեղ սարուած մը կայ ելեքտրական:

Երբ մարդ ունենայ այդ մոդական գաւազանը, կրնայ ամբողջ գազանոց մը ունենալ տունը և արածելու տանիլ փիղեր, վագրեր և առիծներ ամենակատարեալ ապահովութեամբ:

Ամենափոքր հպումէն՝ գազանները ետ կ'ընկրկեն զսպուած:

Մինակ շատ հոգ տանիլ որ գաւազանը տունը չմոռցուի և չը շփոթել զայն հովանոցի հետ՝ անձրեւ եկած օրերը:

ՄԱՐԴ-ՎԱԿՈՆԸ

Անգլիացի դատական խորհրդական մը հարստութիւնը ամբողջովին փճացուցեր է՝ գոհացունելով անչափ կիրք մը երկաթուղիով ճամբորդելու:

Գրեթէ չորս տարի օր մը չէ անցուցեր առանց կառախումբ նստելու. շատ անգամ չէր կենար իսկ հոն ուր կը հասնէր, այլ յաջորդ կառախումբը կը նստէր տուն դառնալու համար: Մնաց որ իր կարգ մը ճամբորդութիւնները բաւական երկար էին, թէեւ առանց որ և է նպատակի:

Կառախմբային այս կեանքը կամաց կամաց կործաներ է զինքը:

Եւ դատաւորները չեն մտածեր փակոցապահի պարզ պաշտօն մը իսկ տալ անոր:

ՊԻԷՕՐՆՍՈՆ

Ինչպէս կ'աշխատի Նորվեկիացի գրագէտ Պիէօրնսոն, հեղինակ «Սնանկութիւն մը» անուն թատերգութեան, որ վերջերս ներկայացուեցաւ Փարիզի Թէադր-Լիպրըի մէջ:

Պիէօրնսօն իր միտքին մէջ կը շինէ բոլոր կացութիւնները, բոլոր տեսարանները և մինչեւ իսկ իր գլխաւոր անձերուն խօսակցութիւնները, գրելէ առաջ:

Կարգադրման և յղացման այս նախնական աշխատութենէն ետք ոտքի կ'ելլէ, կ'երթեւեկէ սենեկին մէջ և մեղմ ձայնով կ'արտասանէ իր խօսակցութիւնները:

Երբ իր նիւթը վերջնապէս որոշած է, կը նստի իր աշխատութեան մեծ սեղանին առջեւ և, շատ արագ, կը գրէ անջատ թուղթերու վրայ, խառն ի խուռն, դժուարընթեռնլի:

Ոչ ոք պիտի կրնար կարդալ այդ գրուածները եթէ տիկին Պիէօրնսոն չի միջամտէր հոգեբանական վայրկեանին, դասաւորելու և օրինակելու համար այդ ցիրուցան էջերը, ոտանաւոր կամ արձակ—ոմանք կ'ըսեն իսկ թէ իր խելացի աշխատակցի մասն ալ աւելցունելու համար:

ՓԻՂԻ ԿԱՇԻՆ

Կ'երեւայ թէ փիղի կաշիներուն խաղախորդումը շատ նոր արհեստ մըն է եղած: Ընդհանուր եղանակով կը պատրաստեն զայն: Երբ հսկային մորթը դուրս հանուի փոսէն, գրեթէ չորս հարիւրորդամեթր հաստութիւն ունի:

Փիղի կաշին, ինչպէս կոկորդիլոսինը Միացեալ-Նահանգներուն մէջ, ինչպէս օձազգիներունը հարաւային Ամերիկայի մէջ, պերճանքի նիւթեր շինելու կը ծառայէ: Շատ սուղ կը ծախուի: Փիղի մորթէ մէկ մախաղը 200 ֆրանք կ'արժէ: Փոքր պայուսակ մը 1500—2000 ֆրանք. սիկառի տուփեր 15—20 լուիէն պակաս չեն տար:

Այս մորթէն կը շինեն նաեւ շատ աղուոր գորգեր:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ով որ իւր առողջութեան նախանձախնդիր է եւ առողջապահիկ անհրաժեշտ եղող նախնական սկզբանց տեղեակ ըլլալ կ'ուզէ, պէտք է հատ մը գնէ Բարեգա բժշկական համալսարանին յաջող ուսանողներէն

Պ. Մ. ՔՕՅՕԼԵԱՆԻ

ՋՈՒԱՐՃԱԼԻ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆԸ

ՍԱԼՕՆԻ ԳԻՐՔ

հրատարակութիւնը որ Մատթէոսեան գեղեցիկ տպագրութեամբ և նրբաճաշակ կողքով այս օրերս լոյս տեսաւ:

Գին 5 ղրուշ

Վաճառման կեդրոնատեղին է Պաղչէ գաբու, Շապճի խան, թիւ 12: Ձեռքէ կը ծախուի ի Ղալաթիա, Սեզըրըզ խան թիւ 5, Բիւզանդեան Գրատունը, Բերա, Կալաթա Սէրայի դէմ, Ծխախոտավաճառ Գրիգոր աղայի խանութը, Պաղչէ Քաբու լրագրավաճառ սունճի Պօղոս աղայի խանութը և Զաքմաճըլար, Պալենց գրատունը:

962 9—15

Տղայոց սնունդ.—Ֆոսֆաթին Ֆալիէռ:

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Առեւտրական զանազան ճիւղերու եւ դատական խնդրոց և մասնաւորապէս տոմարակալութեան մէջ փորձառութեամբը ծանօթ Յովհաննէս էֆէնտի Պօյաճեան իւր գրասենեակը հաստատած է ի Ղալաթիա Քիւչիւք Միլլէթ խան թիւ 11—12, ուր կը զբաղի կնճռոտ հաշուոց կարգադրութեան և հաշտարարութեան դատի ենթարկուելիք խնդրոց խորհրդատուութեան, վճարմանց դադարման պարագայի մէջ պահանջատերց հետ համաձայնութեան խնդիրներով, մանաւորապէս և ընկերութեանց տոմարակալութեամբ, թուրքերէն խմբագրութեամբ և թղթակցութեամբք:

976 6—10

ԱԶԴ

Պոլիս Սուլթան Համամի կողմը նորոգ կառուցեալ Թօփալեան խանի շինութիւնը գրեթէ աւարտած եւ Բասամին մէջի մաղազաներու եւ սենեակներու բաժանումները միայն մնացած ըլլալով, ներկայիւս կը ծանուցուի թէ անոնք որ կը փափաքին յիշեալ Բասամի մէջ սենեակ կամ մաղազայ վարձել կրնան այժմէն այցելել եւ բանակցութեան համար դիմել Թօփալեան Եղբարց ի Հաճօբուլօ խան թիւ 20 և բանակցիլ իրենց հետ:

986 4—4

ԱԶԴ

Կ. Պոլսոյ և արուարձաններու ոգելից ըմպելի վաճառողները, մասնաւոր կանոնագրի 14 րդ յօդուածին համաձայն, պարտին ներկայ փետրուար ամսուն մէջ (Հ.Տ.) կատարել առաջին վճարումը 1894 մարտ ամսուան համար, որպէս զի պէտք եղած արտօնագիրն յանձնուի իրենց:

Հետեւապէս, յիշեալ կանոնագրին 10 րդ յօդուածին վերջին հատուածին համաձայն, ոգելից ըմպելի վաճառողները կը հրաւիրուին անձամբ ներկայանալ ոգելից ըմպելիներու Տնօրէնութեան գրասենեակներն ի Պոլիս, առաջիկայ մարտ ամսէն առաջ՝ յիշեալ արտօնագիրն ստանալու համար կանոնական տուրքին վճարման փոխարէն:

Այս արտօնագիրներուն յանձնումը եւ տուրքերուն գանձումը այսօրուընէ սկսած են:

Ով որ հակառակի այս տրամադրութիւններուն՝ պիտի կրէ օրէնքին նախատեսած պատիժները որք ի հարկին պիտի գործադրուին առանց բացառութեան:

Կ. Պոլիս 1/13 փետր. 94 7—10

ՕՍՄ · ԿԱՅՍ · ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համպարճէ փողոց, Թօմրուք խան
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասօլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէրութ	Մերսին	Սելանիկ
Այտըն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիկոսիա	Իզմիր
Կերասոնտ	Գոնիա	Ուշաք	Սօֆիա
Ադր. պոլիս	Լառնաքա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Դանիրէ	Բօր-Սաիտ	

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով:

Դրամազեղչ արժէթուղթերու:

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ:

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու:

Գանձում կտրոններու, արժէթուղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ: Վաճառում եւ գնում դրամներու:

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ տոկոսի սակերով.

Տարին 2 1/2 % մէկ տարուան պայմանաժամու աւանդի համար.

Տարին 1 1/2 % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար:

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց ստակի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ:

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն: Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարգեւաթուղթեր, հելլենական պարտաթուղթեր, ճանկամայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւ այլն:

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բրօմէսներ, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3% տոկոսով:

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ բոլորովին զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու ատեն ժամանցի համար բժշկաց կողմանէ խիստ առաջարկուած օղին եւ մաստիքան՝ ՄԻՍՔԷԹ մաքուր եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գինով՝ ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը: Ի Ղալաթիա օսմ. Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտին էֆէնտի խանին դանը Միւքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ դեղարանները: Բերայի նշանաւոր զարեջրատուները: Ղալաթիա, Թօմպաշ խանին մէջ Պօղոս աղայի ճաշարանը: Վօյվօտա փողոց թիւ 9, Քիւրքճիլէր փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը. Սանտըգճըլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 գրօսարանը: Մահմուտ փողոց թիւ 111 Մանկաչէն Ռիզա խանութը: Թօփխանէ ծխախոտավաճառ Եանիի թիւ 1 խանութը: Գամուրջին վրայ Վափօրի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Անէֆան Հաճի Յովսէփի խանութը: Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 12: Ի Պոլիս Հաճօբուլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 24: Մեծ Շուկայ Մահմուտփաշայի փողոց Թօփալեանի թիւ 9 ճաշարանը. Քերա Հաճօբուլօ շուկային մէջ թիւ 10: Ղալաթիա Սէրայի կից թիւ 57: Ղալաթիա Սէրայի դէմի փողոցը Քիւլհանի թիւ 6 խանութը: Հալէպ Չարշըյի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սալիմ աղայի թիւ 54 խանութը, Թաքսիմ Պաշի Սերոպէ Անանեանի թիւ 40 մթերանոցը: Ի Գում-գաբու Սեմսօն ճաշարանը Հաճի Միհրան Աղայի թիւ 21 խանութը: Ի Ճանկալ Թուլումպա Մէյտան Մաքսուտաղայի թիւ 113 գրօսարանը, Ամասիա 49 թիւ Արթին աղային գազինոն, Գայոր գիւղ նաւամատոյցին վրայի անունը խանութը եւ Զադը իչի Թուլումպա փողոց գարեջուրի խանութը Մազըր գիւղ երկաթուղւոյ կայարանի դէմի պարագան:

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ: 691

ՏԻՓԼԻՍԻ [illegible] ՕՃԱՌԻ

Օսմանցի Կ. Պոլիս, 3 դեկտ. 188

Պարոնայք Ալեքս [illegible],

Կը շնորհակալեմ որ պաշտօնական գիրերնիս կարող չեմ փակեր ըսել, այլ համեմատ [illegible] փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ. կը յայտարարեմ որ ձեր Մորիս ձկան իւղն, իր այդ [illegible] մէջ դիւրաւ խմուելով և մարսուելով, ինչ համապատասխան է այն յատկութեանց զորս [illegible] ի վերջոյ [illegible] հաստատած է, մանաւանդ [illegible] յաջող պատրաստութեան մը:

ՏՐ. Մ. Ա [illegible] ՓԱՇԱ
Բժշկ. [illegible]

ՀՄՅԵԱՆ ԲԱՆԱՅ Լ-ԹՄԼՐՃԵԱՆ «Տարերք աշխարհիկ լեզուի»-հատոր Ա. Սոյն դասագիրքը Տարերք Մայրենի լեզուի գրքին Դ. տպագրութիւնն է. միայն մայրենի բառը փոխուած է. գնորդք պէտք չէ շփոթին անուան այս փոփոխութենէն: Կեդրոնատեղին է Միհրան Փափազեան գրատունը՝ յաջորդ Յ. Դավաթեանի, Չիւմպիւլլի խան թիւ 21. 22. գին 3 դր. % 30 զեղչ: 992 1—3

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԱՏՈՒՆ Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս Պահճէ գաբու թիւ 4

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

Բառագիրք Հայերէն—Գաղղիերէն
Բառեր և ոճեր 25,000է աւելի

413էջերէ բաղկացեալ սոյն բառագիրքը կարեւոր պակաս մը կը լեցունէ մեր դասագրոց շարքին մէջ: Բացի գործածական բոլոր բառերէն ու ոճերէն՝ ունի կրկին նորաբանութիւններ, 1000է աւելի գիտական բառեր և գրքին վերջն ալ նոյնչափ յատուկ անուններ: Հայ լեզուի նոր շինուած բառերու ճշգրիտ նշանակութիւնները գրուած են: Բառ մը նայողը թո՛ղ չտարակուսի թէ պիտի գտնէ ճիշդ գաղղիերէնը: Դիրքով փոքր է, բայց պարունակութեամբ շատ ճոխ. տպագրութիւն մաքուր, թուղթ ընտիր, իսկ կազմ բոլորովին նորաձեւ մը որ գրատուն միայն սեփհական է և շատ հաստատուն:

1. Քաղդոնէ պարզ կազմ գին 15
2. Փառակազմ լաթ » 17 1/2
3. » կիսակաշի » 20

Օտար երկրի համար 3.25, 3.75, 4.25 ֆր.

Ամէն գրավաճառաց քով: Կեդրոնատեղին հրատարակողին գրատունը և Կալաթա Ե. Վրոյր և Ընկ. թղթավաճառանոցը:

Բնաւ առաքումի փոստի ծախսը գնողին վրայ է:

Մեծաքանակ գնողաց գոհացուցիչ զեղչ:

9—15

ՏՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ

ԹԷՔԷ ՊԱՇԸ, ՓԱՍՍԱԺ Տ'ԱՆՏՈՒԱ
(Կից էլեկտրական դեղարանատան)

Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւններ: Մասնաւոր խնամք ծննդաբերական եւ ջղային հիւանդութեանց: Կ'ընդունի բշ. դշ. եւ ուր. օրերն յետ միջօրէի, ժամ 7էն 10 (ը. թ). հինգշաբթի օրերը միեւնոյն ժամերուն ձրի:

Գշ. եշ. և շբ. օրերն առաւօտեան ժամ 3էն 4, Մէրհամէթճեան դեղարանն (Պանճէ գափու): 960

ԻԼԱՆ

310 սէնէսի անպար վէ փապրիգա լազըմէլերի իչուն մինագասաեա վազ օլունտուղը միւքերրերէն իլան գըլընան հէր նէվ թէլէկրաֆ էչեա վէ էտէվաթընըն թէգարրիւր իտէն պէտէլաթը իւզերինէ 310 սէնէսի չէհրը մարթը րուսինին 3ինճի բէնճշէնպիհ կիւնի թալիպլէրի էօնտէսինտէ գաթիէն իհալէսի մուգարրէր պուլընտուղունտան պէտէլաթը մէզքիւրէտէն թէնզիլաթ իճրասընա րաղիպ օլանլարըն Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նեզարէթի իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:

28 չապան 309

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իզմիր խըմալի Ֆրանսըզ Թագլիտի վաքէթա գըրէնյի ճէտուէ 18,000, իլա 18,000 պէնէր գըրէնյի ճէտուէ 23 ղրշ. Ամերիգա կէօնիւնտէն ֆրանսըզ թագլիտի Իզմիր խըմալի քէօսէլէ գըրէնյի ճէտուէ 3000 իլա 5000, 9000 իլա 15,000 պէնէր գըրէնյի ճէտուէ 20 ղրշ. եաղըը քէօսէլէ գըրէնյի ճէտուէ 500 իլա 1000 պէնէր գըրէնյի ճէտուէ 25 ղրշ. պէյազ վագէթա ատէտ 50 իլա 100 պէնէր գըրէնյի ճէտուէ 30 ղրշ.:

5ինճի Օրտուի Հիւմայուն խըմալաթխանէսի իչուն մահալլինճէ մէվճուտ մինագասայա գօնուլան պալատէ մուրապպա 4 գալէմ էչեա ֆիյաթ մէվճուտէլերի իլէ թալիպի էօնտէսինտէ օլուպ թարիխը իլանտէն 15 կիւն խիթամընա գատար տախի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինտէ մինագասասը պիլիճրա գարարը տէրտէսթ պուլունտուղունտան ֆիյաթը մէզքիւրէնին թէնզիլի իլէ իթայա թալիպ օլանլարըն տաիրէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 29 1—3

310 սէնէսինէ մախսուսէն լիւզումը մըգտար ալընաճագ ժանտարմա վէ ասաքիրը զապթիյէյէ մախսուս Մայա տաղը ապասընտան մամուլ եագմուրլուգըն պէհէր ատէտի 54 1/2 ղրշ. Թալիպի էօնտէսինտէ օլուպ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 10 կիւն խիթամընա գատար պէհէր կիւն մինագասասը պիլ իճրա գարարը տէրտէսթ պուլունտուղունտան ֆիի մէզքիւրին թէնզիլի իլէ իթայա թալիպ օլանլարըն մագամը սամի Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 30 1—3

Սէլիմիյէ հիւմայունընտա արամազ սէկսէր թօփճը 3ինճի վէ 4ինճի վէ 5ինճի վէ 6ընճը ալայլարը հայվանաթընըն հարէմ խարճըյէսի ճիվարընտաքի գըշլար վէ թաղըճըլէր սէնէյի հալիյէ քեանունը էվվէլի իպթիտասընտան 310 սէնէսի մարտը ղայէսինէ գատար մէթրաքէիմ կիւպրէսի միւզայէտէյէ գօնուլմուշ օլտուղունտան զուհուր իտէճէք թալիպլերինին գըշլաի հիւմայունտա թօփճը 2ինճի վէ 3ինճի լիվա գումանտանլըղը տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 31 1—3

Ֆես փապրիգայը հիւմայունը իչուն միւպայա օլունմագ իւզրէ մէվճուտ մինագասայա գօնուլան 7000 գըրէնյի ճէտուէ մատէն հազըրըն պէհէր գըրէնյի ճէտուէ 34 փարայա օլարագ թալիպի էօնտէսինտէ օլուպ մարտը րուսինին 7ինճի բազար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն մինագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի միրիսէճէկինտէն թէնզիլ ֆիյաթը իլէ իթայա վէ իրթէսի կիւնի սաաթ 100ունտէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 32 1—3

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ.
771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ՃՈՒԱՐՁՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 «ՖԻՆԻՔՍ» Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետուարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ. վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակին կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

ԹԻՒ 4711

ԱՄԵՆԷՆ ԱԽՈՐԺԵԼԻ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՊԱՀՈՎ ԴԱՐՄԱՆ

ՍԵՆԵԱԿՆԵՐՈՒ ՕԴԸ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԻԿ ԸՆԾԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՕՏԸ ՔՕԼՈՆԵԸ
(Պիտակ կապոյտ-ոսկի)
FERD. MULHENS, COLOGNE
Ճանչցուած իբր
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՐՔԱՆ

Կը գտնուի հոտեղինաց ամեն վաճառատուններու մէջ։ 844 42—48

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլեայէ և Պոլսոյ միջև կանոնաւորապէս բանող

Անուանի շոգենաւը մարտ 21ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.) պիտի մեկնի Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստէն դէպ ի Պաթում հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղեգի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
477 Մումհանէ Սիթէ-Ֆրանսէզ

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլէ և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոննոյ	Անուանք	Թոննոյ
Քանոբուս	4 00	Սֆինքս	3000
Ֆէբուս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նէբթիս	3000
Մէսօպոդիս	3250	Բէրա	3000
Թիպս	3250	Լօտիւս	800
Մակտալա	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Մէմֆիս	700

Նէբթիս շոգենաւը ամսոյս դէպի 5ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթթալ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Որք ամսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլէ
և Արեւելքի միջև

Անուանք	Թոննոյ	Անուանք	Թոննոյ
Ումպրիա	7718	Գաթալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4581
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալեքսիատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

HAMBURG MUNICH UNITED
ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	8,000,000
Պահեստի դրամ	»	6,889,695
Տարեկան հասոյթ	»	16,890,344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 28/12 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 1/13 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 2/14 Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 2/14 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 3/15 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

ԱԶԴ.—Մարտ 1/13, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 605

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Երթեւեկութիւն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոննոյ	Անուանք	Թոննոյ	Անուանք	Թոննոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաէտէր	1700
Ասօլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	3000	Կրոտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալդօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիդալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտօւ	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Դալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Դազօ	2000	Քօլբինօ	4 00	Սարֆօ	2000
Դօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	5500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Դօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թոսբօ	1200
Տիգօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարգէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էայնամօ	2600	Մուրինօ	3100	Եէտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըսս	200
Տրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օգրանօ	4500	Զէրօ	110
Ֆիտօ	700	Օդդօ	2000	Մօսքիթօ	120

Էճիրքըն Մօնարք 8000
Բիրմըրըն Մօնարք 8000
Լըդիըն Մօնարք 8100

Տուրօ շոգենաւը, նաւապետ Մակի, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
858

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ
ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՕՌՓՕՐԷՇԸՆ
ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ԶԵՂՋԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ժ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահճէ Գափու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ Խան.

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՃԱՌԱԿ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ԴԻՒՑ ԻՒՂ,
Հիբոֆոսֆիթներով և կիրով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթի չափ ախորժահամ է
Մորիս ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններն ունի, Հիբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղճածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անուշ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Ներկայացուցիչք ի Կ. Պոլիս, ՀԷ[illegible]Ր ԵՒ ՀԱՒՐԻԼ

ԱՅԵՐԻ ՉԵՐՐԻ ԲԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Չէրրի բէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողացաւը, բորբոքումն հագագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ այլն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային զգայումները եւ կապոյտ հազի եւ յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է որ հզօրապէս կ'սփոփէ ու կը կազդուրէ։

Այէրի Չէրրի Բէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաքինութեանց ջատագովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չէրրի Բէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է եւ համեղ։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 906

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
1894 Մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ 1894 Ապրիլ 1

(Բացի կիրակի օրերէն) Ռումելեան եզերքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւաց երթեւեկութիւն

Ժ. Վ. Թ.
12 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ր. Հս. [Ր. Հիսարի շոգ.ին հետ պիտի հղրդ.] 37
1 10 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթէն. Պօյ. Ր. Հիս. [Ր. Հս. շոգ.ին կը հաղորդակցի]։ 39
2 15 Ենմ. Մզպ. Պէօք. Թրպ. Ենք. Պշք. Ենք.ի շոգենաւին կը հաղորդակցի 17
2 45 Ենք. Սթն. Մրկ. Պօյճ. Ա. Հիս. Պէպ. Արն. Գուրչ. Օրթ. Պէշկ։ 21
2 40 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. անտի Ասիական եզերք անցնելով մինչեւ Գնտ. եղած նաւտոյց.ներն հանդիպելով Օրթ. Պշք. պիտի երթայ։ Գնտ.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդկ. Ուրբ.ները Օրթ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. 18
3 30 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. (Ր. Հս.ի շոգ.ին կը հաղորդակցի) Ուրբ.ները Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 41
4 50 Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հ. Պէպ. Պէշք. Ուրբ. ըԱրն. Գրչ. Օթ. 39
5 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէզ. Ենք. Սթէն. Միր. Պօյ. Ր. Հս. Պէպ Արն. Գրչ. Օր. Պշ. 32
7 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թպ. Պէզ. Բշպ. Են. Մկ. Գնլ. Ր. Ա. Հս. Գնտ. Ար. Չնկ. Պէյլ. Օր. Գզ. Պշ. Իս. 22
8 — Ա. Ր. Գվ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթն. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օր. Պշք. 19
10 — Ր. Հիս. Չնկ. 18
10 10 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Արն. Օրթ. Պշք. 34

Ենիքէօյէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

12 15 Ենք. Սթն. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 41

Պէյքոզէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

12 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 22
12 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 41
1 15 Ր. Հս. Պէպ. Արն. Դր. Օրթ. Պշք. 34
2 — Ր. Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշք. 22
1 10 Օրթ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 33
2 45 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 37
3 15 Պէպք. Արն. Դրչ. Օրթ. Պշք. 21
3 45 Պէպ. Արն. Դրչ. Օրթ. Պշք. բացի Ուր-է 19
4 25 Ր. Հս. Պպ. Արն. Գչ. Օթ. Պշք. Գպ. բացի Ուրբ.է 37
4 20 Օրթ. Պշ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 18
5 — Պէպ-Արն-Դրչ-Օրթ-Պշք-Գպ. 21
6 — Պէպ-Արն-Գրչ-Օրթ- Պշք- բացի Ուր-է 33

Անատոլեան եզերքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւք

12 15 Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ- 32
12 30 Պէյզ-Բշպ. Չպզ-Դանլ-Ա-Հիս- Գանտ-Օրթ- (Գնտ- կը հաղրդկ-) Ուրբաթները բացի Օրթ-էն Վան-Չնկ-Պէյլ-Գզկ. 33
1 — Պէպ-Գն Վնք-Չնկ-Պէյլ- Գզ-Պշք-բցի-Որ-է 19
2 — Քանտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշկ. 32
2 10 Պէյզ- Բշպ- Ենք- Գնլճ- Պօյճ- Ր- Ա- Հիս- Գնտ-Պէպ. Արն- Չնկ- Պէյլ- Օրթ- Գզ- Իսկ- Պշք- Գսպ- 23
3 15 Ա Հս. Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք- 33
3 30 Պէյզ-Բշպ-Չպ-Գնլ-Ա-Հ-Գտ-Օր-Պշ. (Գտ-ի շոգ-ին կը հղրդկ-) Ուր-ները բացի Օրթ-է Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք- 18
4 15 Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյ-Գզ-Իսկ. բացի Ուր- 17
5 — Պէյզ-Բշպ-Չպզ-Գնլ-Ա Հս-Գնտ- [Գնտ-շոգ-հետ կը հաղրդ-Ուրբ-ներըՎնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք- պիտի հանդիպի] 34
5 35 Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Պշք. բացիՈւր-է 18
7 — Մրկ-Ր-Ա-Հս-Գնտ-Արնվ-Չէնկ-Պէյլ-Օրթ-Գզկ-Իսկ-Պշք։ Հնգշ- օրերը Օր-Պշ- չկայ 33
9 — Պէօյ-Թրպ-Պէյզ-Բշպ-Չպ-Գնլ-Ա-Հս-Գնտ-Վնք-Չնկ-Պէյլ-Գզկ-Իսկ- 21
10 10 Պէյզ-Գնլ-Ա-Հս- Չնկ-Պէյլ. Պշ. բացի Ուր.է 41
10 20 Ա. Հս.էն ուղղակի կամուրջ 33
11 5 Գզկ.էն » » » » 22
11 20 Վնք.էն » » » » 19
11 55 Գզկ. Իսկ. » » 11

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Ռումելեան եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

1 45 Պշք-Օրթ-Գրչ. Արն-Պէպ-Ր-Հս-Մրկ- Պօյճ. Ենիք- Թրպ-Պէօյ-Մէզ-Ենմ- 41
2 45 Պշք. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Ր. Ա. Գավազ 39
2 55 Պշկ. Չնկ. Պէպ. բացի Ուրբ.է 19
4 5 Գապ-Պշք-Իսկ-Գզկ-Օրթ-Պէյլ- Չնկ-Արնվ-Գնտ-Ա-Ր-Հս-Գնլ-Մրկ-Ենք- Բշպ- Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 22
4 — Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Սթն. Ենք. Թրպ Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 32
5 15 Իսկ. Պշք. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արնվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Չպզ. Մրկ. 23
6 — Գապ. Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Գվզ. ներ 19
7 — Պշք. Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արն. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. 21
8 30 Պշք. Օրթք. Արնվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենիք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. 34
9 20 Պէշ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հիս. 18
10 5 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Մրկ. Սթն. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Ուրբ. ները 10վայրկեան ետքը 39
10 45 Ր. Հս. Պօյճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. Թրպ. Պէօյք. Մէզ. Ենիմ. Ուրբաթները չկայ 17
11 20 Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. 18
11 40 Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Մրկ. Սթն. Ենք. (*) 41
(* Օրը զէշ եղած ատեն Սթէն. չկայ։

Կամուրջէն Պէյքոզ երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

1 10 Պշկ. Օրթ. Արնվ. Ր. Հիսար 22
2 10 Կամրջ.էն ուղղ. Պէյքէզ 37
3 40 Ուղղ. Ր. Հիս. բացի ուրբաթէ 37
4 25 Ուղղ. Պէյքէզ 21
4 45 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. բացի Ուրբաթէ 33
10 35 Պշք. Օր. Գրչ. Արն. Պէպ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուրբաթէ 23
11 15 Գապ. Պշք. Օթ. Գչ. Արն. Պպ. Ր. Հ. Պօյճ. Ենք. 21
11 45 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արն. Գնտ- 22
12 15 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպէք [illegible]

Կամուրջէն Անատոլեան եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

1 15 Իսկ. Պէյլ. Գանտ. 32
2 15 Պէշկ. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Ա. Հիս. 33
3 20 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ 34
3 35 Ուղղակի Գանտիլլի բացի Ուրբաթէ 17
5 — Պէշկ. Չէնկ. Գանտ. բացի ուրբ.է 18
8 45 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուրբաթէ 41
9 30 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հիս 33
10 20 Պշք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Ր. Ա. Գավազներ Մէզ. 37
10 40 Պշք. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Ուր. ներէ 10 30ին Իսկ. Գզկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէօյք. 19
10 40 Իսկ. Գզկ. բացի ուրբաթէ) 22
11 — Գպս. Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վնքր. Գնտ. Պէպ. 37
11 18 Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. 33
11 30 Իսկ. Գզկ. բացի Ուրբաթէ 11
12 — Պէշք. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանք. 34

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —		— —	
— —		— —	
— —		1 15	7 —
12 30		1 20	7 30
1 15	7	1 45	8 20
2 —	8 10	2 25	9 5
2 30	8 20 Վափ.	2 50	9 50
3 —	8 50	3 20 Վափ.	10 20
3 30	9 30	3 25	10 30 Ֆէրպ
3 45 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 50	10 40 Գզկ.
4 —	10 20 Գապ.	4 30 Ֆէրպօթ	11 —
4 30	10 55	4 40	11 30 Ֆէրպ
4 50 Վափ.	11 — Գուզկ.	5 15 Վափ.	11 30 Գզկ.*
5 30	11 — Ֆէրպ.	5 35	11 50
5 30 Ֆէրպ.	11 20	6 15 Ֆէրպօթ	— —
6 15	12 5	6 25	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	— —	— —	— —
— —	7 —		6 25
12 30	8 10	12 45	7 30
1 15	8 20 Վափ.	1 20	8 20
2 —	9 —	2 —	9 5
2 35	9 30	2 45	9 45
3 20	9 45 Ֆէրպ.	3 25	10 15
3 45 Ֆէրպօթ	10 15	3 20 Վափ.	10 50 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 30 Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 — Ֆէրպ.	4 30	11 30 Ֆէրպ.
5 30 Ֆէրպօթ	11 10	5 15 Վափ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	6 15 Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ (բացի Ուր.է)
5 — » » (բացի ուր.է)
10 40 » » (բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » [ուր. կիր. ժ. 10.45ին
3 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ [բացի կիր.է]
4 30 » » » [բացի Ուր.է]
10 10 » » անտի Սալաճագ [բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին]։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ
ԴԱՊԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Դապաթաշ Սիրքէճի
5 30 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Դապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Դպթ. Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։